Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 249 (5342).
21 ДЕКАБРЬ
ШАНБА
1974 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ.

СЕССИЯ СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1975 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ҲАМДА СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАДИ.

БУНЁДКОРЛИК ПЛАНИ ВА БЮДЖЕТИ

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

19 декабрь соат 15 да Кремлда СССР Олий Совети Миллатлар Советининг иккинчи мажлиси бошланди.

Депутатлар **А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Д. Я. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Н. Машеров, Ш. Р. Рашидов, Д. Ф. Устинов** ўртоқларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси депутат **В. П. Рубен** очди. У бундай деди:

Бугун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ҳурматли Леонид Ильич Брежнев туғилган кун. **(Давомли қарсаклар).**

Ҳаммамизнинг номимиздан азиз Леонид Ильичга чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик ҳамда унинг ер юзида тинчлик йўлидаги ва севимли Ватанимизнинг равнақи йўлидаги самарали фаолиятида бундан буён ҳам муваффақиятлар тилаб, уни табриклашга руҳсат бергайсиз. **(Давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради).**

Миллатлар Совети мандат комиссиясининг раиси депутат **Э. А. Шеварнадзе**нинг вафот этган депутат ўрнига 1974 йил 15 декабрда сайланган депутатнинг ваколатларини текшириш тўғрисидаги докладини тинглади.

Миллатлар Совети РСФСРдаги Тула сайлов округидан сайланган Миллатлар Советининг депутати Г. А. Титовнинг ваколатини танишга қарор қилди.

Сўнгра СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги давлат плани тўғрисида, СССРнинг 1975 йилги давлат бюджети тўғрисида ва СССРнинг 1973 йилги давлат бюджетининг ижроси ҳақида сессия кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленуми қарорларини ҳаракат қўлланмаси деб қабул этмоқдалар, деди Ўзбекистон Компартияси Сирдарё область комитетининг биринчи секретари депутат **В. А. Хайдуров.** Республика саноати, деди депутат, маҳсулотни реализация қилиш 11 ойлик планини муддатидан илгари бажарди, капитал қурилиш ҳажми ошди. Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатчилари жуда қаттиқ сув камчиллигини бартараф этиб, янги ажойиб муваффақиятларга эришдилар: Ватан 5,33 миллион тоннадан кўпроқ пахта олди.

Меҳнаткашлар депутатлари Дурипш қишлоқ Совети (Абхазия АССР) ижроия комитетининг раиси депутат **В. К. Тванба** сўзга чиқиб бундай деди: Бизнинг тоғлиқ абхаз қишлоғимиз мўл чой ҳосили билангина, деҳқонларнинг бадавлат ҳаёт кечираётганлиги билангина эмас, умри узоқ кишиларнинг жуда кўплиги билан ҳам машҳурдир. Дурипш қишлоғида бир асрдан ортиқ ёшдаги юздан кўп киши яшаб турибди. Депутат нуроний кексаларнинг топшируви билан мамлакатни коммунистик қурилиш йўлидан ленинча доно бошлаб бораётган, тинчлик тўғрисида ва меҳнаткаш инсоннинг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилаётган Ленин партиясининг Марказий Комитетига, унинг сиёсий Бюросига ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневга чуқур миннатдорчилик изҳор этди.

СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри депутат **Е. Е. Алексеевский** сўз олади. Қишлоқ хўжалиги социалистик экономиканинг юксак даражада ривожланган секторига жадал айланиб бормоқда, дейди у. Нотиқ мелиорация қурилишларини тавсифлаб, беш йилликнинг охирига борганда мамлакатда суғориладиган ва захи қочирилган ерлар фонди 25 миллион гектардан ошиб кетади, деб таъкидлади. Мамлакатнинг деярли ҳамма районларида мелиорация ишлари олиб борилади. Ҳозир нинг ўзидаёқ мелиорация қилинган экинзорлар ва мевазорларнинг салмоғи саккиз процент бўлгани ҳолда, деҳқончилик маҳсулотининг тўртдан бир қисмини бериб турибди. Мелиорация қилинган ерлардан фойдаланишни яхшилаш энг муҳим вазифаларнинг биридир. Ана шу ерларнинг ҳар бир гектаридан мўл ҳосил етиштириш лозим, партиянинг капитал маблағлар самарадорлигини ошириш тўғрисидаги талабларидан шундай хулоса келиб чиқади.

Мелиорация ишларининг 1975 йил учун планда кўзда тутилган ҳажми умуман беш йиллик топшириқ бажарилишини таъминлайди. Келгуси йилда пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига 2,4 миллион гектар майдонда мелиорация ишлари ўтказилиши керак.

Беш йилликнинг тугалловчи йилига мўлжалланган план ва бюджет лойиҳалари, деди Литва ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари депутат **К. К. Кайрис,** экономика ва маданиятни янада ривожлантириш учун кенг имкониятлар очиб беради. Литва халқ хўжалиги тез суръатлар билан ривожланмоқда.

Мен — бинокорман, деди «Комипромжилстрой» тресту уйсозлик комбинати пардозчилар бригадасининг раҳбари депутат **Н. П. Расторгуева.** Эҳтимол шу боисдан ҳам планларимизда аввало қурилиш ишлари гавдаланиб турганлигини кўраман. Бизнинг Коми табиий ресурсларга бой республика, бу ресурслар мамлакатнинг халқ хўжалик оборотига тобора активроқ қўшилмоқда.

Мамлакат халқ хўжалигини ривожлантириш рақамларининг мағзини чақиб кўрсангиз, деди КПСС Қалмоқ область комитетининг биринчи секретари депутат **Б. Б. Городовиков,** меҳнаткашларни тўққизинчи беш йиллик режаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этиш соҳасида партия билан ҳукумат олиб бораётган буюк ташкилотчилик ва сиёсий ишларнинг натижаларини яққол кўрамиз.

Тожикистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри депутат **А. Т. Қосимова** беш йилликнинг тўртинчи йилида пахтакорлар катта муваффақиятларга эришганликларини эслатиб ўтди: Давлатга планда белгиланганидан анча кўп — 877 минг тонна пахта сотилди. Республикада экономика ривожланиб бориши натижасида товар обороти ўсмоқда, маиший хизмат корхоналари тармоғи кенгаймоқда.

Эстония меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди белгилаб берган вазифаларни ҳал этишда янги муваффақиятларга эришдилар, деди Эстония Компартияси Таллин шаҳар комитетининг биринчи секретари депутат **Н. О. Югансон.** Республика экономикаси тез ривожланиб бораётганлиги — Совет халқи қардошларча ҳамдўстлигининг яққол мисолидир.

Таллин саноати беш йилликнинг ҳамма тўрттала йили мобайнида ишлаб чиқариш ҳажмини нуқул меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига кўпайтиришга интилиб келмоқда, — деди сўнгра нотиқ.

Бошқирдистон АССР Министрлар Советининг раиси депутат **З. Ш. Акназаров** айтдики, ўн бир ой мобайнида республикада саноат ишлаб чиқариши ҳажми 9,2 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги 8,4 процент ортди.

Сессияда депутатлардан Туркманистон ССР Министрлар Советининг раиси **О. Н. Оразмуҳамедов,** нефть саноати министри **В. Д. Шашин,** Қирғизистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари **П. М. Ходос** сўзга чиқдилар. Улар корхоналарнинг ички резервларини ишга солиш учун, маҳсулот сифатини ошириш учун курашда социалистик мусобақанинг жуда катта ролини таъкидлаб ўтдилар. Депутатлар ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини ошириш, фан ютуқларини тезроқ практикага жорий қилиш, капитал маблағлардан самарали фойдаланиш масалаларига катта эътибор бердилар.

Депутатлар Коммунистик партиянинг ички ва ташқи сиёсатини маъқулладилар, Марказий Комитет, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг фаолиятини юксак баҳоладилар. Бу сиёсат, деб таъкидланди нутқларда, совет кишиларининг ижодий бунёдкорлик меҳнати учун, тўққизинчи беш йиллик планни муваффақиятли бажариш учун қулай шарт-шароитларни яратиб бермоқда.

Шу билан Миллатлар Советининг иккинчи мажлиси тамом бўлди.

* * *

20 декабрь соат 10 да Москвадаги Катта Кремль саройида Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг иккинчи қўшма мажлиси бошланди.

Депутатлар ва меҳмонлар **Л. И. Брежнев, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов** ўртоқларни ўринлардан туриб, узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

СССР Олий Совети Миллатлар Советининг раиси депутат **В. П. Рубен** мажлисни очди.

СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, СССР Госпланининг раиси депутат **Н. К. Байбаков** СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги давлат плани тўғрисидаги масала юзасидан якунловчи нутқ сўзлади.

СССР Олий Советининг Миллатлар Совети билан Иттифоқ Совети, деди у, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилга мўлжалланган ва СССР Министрлар Совети тақдим этган давлат плани лойиҳасини ҳар томонлама ва чуқур қараб чиқдилар. Палаталар план-бюджет ва тармоқ комиссияларининг хулосаларида ҳамда қўшимча докладларида, депутатларнинг нутқларида 1975 йил плани КПСС XXIV съезди томонидан қўйилган вазифаларни амалга оширишда янги, жуда катта қадам бўлади, деб таъкидлаб ўтилди.

План-бюджет ва тармоқ комиссияларининг қўшимча докладларида ҳамда депутатларнинг нутқларида план тўла-тўкис маъқулланди.

План-бюджет ва тармоқ комиссиялари планни қараб чиқиш вақтида товарларнинг хилларини яхшилаш ва 130,2 миллион сўмлик товар қолдиқларини реализация қилиш ҳисобига халқ истеъмоли товарларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш планини ошириш тўғрисида таклиф киритдилар. Бу эса, бюджет даромадларини 125 миллион сўм миқдорида кўпайтириш имконини беради. Халқ хўжалиги планига тегишли аниқликлар киритилади.

Депутатлар табиий ва моддий ресурслардан, ишлаб чиқариш кувватларидан фойдаланишни янада яхшилашга, янги қувватларни тезроқ ишга тушириш ва маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳамда унинг сифатини яхшилаш учун бу қувватларни ўзлаштиришга, айни вақтда ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва экономикамизни ривожлантиришни интенсивлаш мақсадида моддий ва меҳнат сарфларини камайтириш иш вақтининг нобуд бўлишини тугатишга қаратилган бир канча муҳим таклифларни киритдилар.

План-бюджет ва тармоқ комиссияларининг хулосаларида ҳамда баъзи депутатларнинг нутқларида моддий ресурслардан, хусусан нефть билан бирга чиқадиган газдан, қора металлар прокатидан, ёғоч-тахта, цемент ва бошқалардан фойдаланишни яхшилашга эътибор берилди. Планда хом ашё, ёқилғи ва материалларнинг айрим турларини тежаш юзасидан катта топшириқлар кўзда тутилган. Шу билан бирга материаллардан яхшироқ фойдаланиш резервларидан ҳали тўлиқ фойдаланилмаётир. 1975 йилда нефть билан бирга чиқадиган газ ресурсларидан фойдаланишни бирмунча яхшилаш кўзда тутилади. Аммо асосан газни қайта ишлаб берувчи заводлар қурилиши орқада қолаётганлиги сабабли ана шу газнинг талайгина қисмидан, хусусан Ғарбий Сибирь районларида тўлиқ фойдаланиш имконияти бўлмаётир.

Бинокорлик материаллари сарфини камайтириш мақсадида СССР Госстройига замонавий, энг тежамли лойиҳалар негизида асосий материалларни сарфлаш юзасидан янги прогрессив тармоқ нормаларини ишлаб чиқиш таъминлаш топширилди. Планни бажариш жараёнида моддий ресурслардан яхшироқ фойдаланиш йўлларини қидириб топиш давом эттирилади.

Н. К. Байбаков сўзини давом эттириб, қуйидагиларни айтди: депутатлар ишлаб чиқаришнинг бир қанча турларида қувватлардан фойдаланишни яхшилаш тўғрисидаги масалани тўғри қўйдилар. Бу нарса планда кўзда тутилган. Аммо СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, СССР Госплани ва СССР Госснаби ишлаб турган қувватларни ишга билан кўпроқ таъминлаш ва маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун қўшимча моддий ресурсларни қидириб топишлари ва бошқа тадбирларни амалга оширишлари зарур.

Сессияда баъзи маҳсулот турларининг сифати паст эканлиги тўғрисида танқидий мулоҳазалар айтилди. Министрликлар ва идоралар ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари маҳсулот сифатини яхшилаш масалаларини ўзларининг кундалик фаолиятида энг муҳим вазифа деб ҳисоблашлари, план топшириқларини амалга оширишни таъминлашлари ва бошқа тадбирларни кўришлари керак, сифатсиз бўлган ва аҳоли талаб этмайдиган маҳсулот ишлаб чиқаришни тўхтатишлари лозим. Давлат стандартлар комитети ҳам сифат устидан назоратни кучайтириши зарур.

Н. К. Байбаков бундай деди: план чорвачилик ва озуқа тайёрлаш учун керакли машиналар ишлаб чиқаришни 9 процент кўпайтиришни кўзда тутади. Шу билан бирга ёш молларни ўстириш ва бўрдоқига боқиш комплекслари учун машина ва ускуналар ишлаб чиқариш 1974 йилдагига нисбатан қарийб 7 баравар, чўчқаларни парвариш қилиш ва бўрдоқига боқиш комплекслари учун керакли машина ва ускуналар 1,5 баравар кўпайтирилади. Аммо бундай машиналар ва ускуналар ишлаб чиқарувчи қувватлар етарли бўлмаганлиги натижасида уларга бўлган талаб эҳтиёж тўла қондирилмаётир. Шу муносабат билан чорвачилик ва озуқа етиштириш учун яқинда ташкил этилган машинасозлик министрлиги учун ажратиладиган капитал маблағларининг миқдори 26 процент оширилди.

Депутатларнинг нутқларида, комиссияларнинг хулосаларида машинасозликни ривожлантириш соҳасидаги камчиликлар кўрсатиб ўтилди. Келгуси йилда машинасозликни ривожлантириш суръатлари умуман саноатдагига нисбатан юқорироқ қилиб белгиланди, машинасозликни ривожлантириш учун сарф қилинадиган капитал маблағлар миқдори 30 процентдан зиёд кўпайтирилди.

Депутатлар бир қанча объектларни қуриш учун капитал маблағларни кўпайтириш масаласини кўтардилар. Планни тузиш вақтида халқ хўжалик плани номенклатурасига киритилган объектларни қуриш ҳақидаги лойиҳа-смета ҳужжатларининг мавжудлиги, шунингдек пудратчи қурилиш ташкилотларининг имкониятлари ҳисобга олинди.

Депутатлар қурилишларни машина-ускуналар билан комплектлашдаги камчиликлар ҳақидаги, хусусан машина-ускуналар ўз вақтида етказиб берилмаётганлиги тўғрисидаги энг муҳим масалани кўтардилар. Ана шу нуқсонлар қувватларни ўз вақтида ишга туширишда қийинчиликлар вужудга келтиради. СССР Госплани ва СССР Госснаби қурилишларни комплектлаш масаласини машинасозлик министрликлари иштироки билан пухта қараб чиқдилар ва узаро келишиб олинган таклифлар СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланди.

СССР Госснаби ҳозирги вақтда СССР Госплани, министрликлар ва идораларнинг иштирокида қурилишларни машина-ускуналар билан комплектлаш системасини яхшилаш ва машина-ускуналарни ўз вақтида, комплектли қилиб етказиб бериш учун комплектлаштирувчи ташкилотлар ва тайёрловчи заводларнинг жавобгарлигини ошириш юзасидан тегишли таклифларни тайёрламоқда.

Докладчи якунловчи нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: планларда умумий фойдаланишдаги коммунал объектлар қуриш учун талайгина миқдордаги маблағни ажратиб бериш кўзда тутилади. Шу мақсадда бу йил коммунал қурилиш учун СССР министрликлари томонидан маҳаллий советларга 200 миллион сўмдан ортиқ маблағ топширилди, 1975 йилда эса, 310 миллион сўмлик маблағни топшириш мўлжалланган. СССР Госплани ҳукумат қарорига биноан амалга ошириладиган шаҳар хўжалиги объектлари қурилишида шериклик асосида иштирок этиш тартибида маблағларни топширишни расмийлаштиришни тартибга солиш юзасидан кинтилган тадбирларни қўшимча равишда қараб чиқадилар.

Депутатлар планлаштиришни, иқтисодий рағбатлантиришни ва халқ хўжалигини бошқаришни яхшилаш масалаларига тўхталиб ўтдилар. СССР Госплани бошқа ташкилотлар билан биргаликда ана шу масалалар устида ишламоқда. Саноат тармоқларини бошқаришнинг бош схемаларига келганда эса, СССР Министрлар Совети бир қанча тармоқлар бўйича ана шу схемаларни қараб чиқди ҳамда тасдиқлади ва министрликларга схемаларни тезроқ ишлаб чиқишни тамомлаш тадбирларини кўриш вазифасини топширди.

Чала қолган қурилишларни камайтириш мақсадларида бундан кейинги йилларда планда янгидан бошланадиган қурилишлар миқдори. СССР Министрлар Совети тасдиқлайдиган титул рўйхатлар камайтирилди. Министрликлар, идоралар ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари планларни корхоналарга, қурилишларга етказишда ва хўжалик ичкарисидаги қурилиш титул рўйхатларини ишлаб чиққанда чала қолган қурилишларни камайтиришни кўзда тутишлари керак.

Планни муҳокама қилиш пайтида хўжалик ва маданий қурилишнинг бошқа муҳим масалалари юзасидан ҳам таклифлар киритилди. Кўпгина депутатлар айрим министрликлар, СССР Госплани ва бошқа ташкилотлар шаънига танқидий мулоҳазаларни билдирдилар.

СССР ҳукуматининг топшириғига биноан шу нарсани айтишга ижозат бергайсизки, план-бюджет ва тармоқ комиссияларининг хулосаларида кўрсатилган ва депутатларнинг нутқларида билдирилган барча таклифлар диққат-эътибор билан қараб чиқилади ва шу таклифлар юзасидан тегишли қарор қабул қилинади.

СССР Госплани, СССР Госснаби, министрликлар ва бошқа ташкилотлар планнинг бажарилиши давомида халқ хўжалигидаги қўшимча резервларни қидириб топиш ҳамда улардан жамоат ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш борасида фойдаланиш соҳасидаги ишни кучайтирадилар.

Н. К. Байбаков пировардида бундай деди: СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани мамлакатимиз экономикасини ривожлантиришнинг муҳим масалаларини диққат-эътибор билан ва танқидий қараб чиқиш вазиятида муҳокама қилинди ҳамда халқ хўжалигининг барча тармоқларида ҳали анчагина резервлар борлигини кўрсатдики, бу резервларни халқ хўжалиги хизматига қўйиш зарур. Планнинг бажарилиш давомида ана шу масалалар СССР Министрлар Совети ва СССР Госпланининг доимий контролида бўлади. У ишонч билдириб айтдики, совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, Ватанимизнинг куч-қудратини янада мустаҳкамлаш ва халқ фаровонлигини тўхтовсиз ўстириш ишида янги-янги муваффақиятларга эришади.

СССР Олий Совети 1975 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи қонунини палаталарда алоҳида-алоҳида овоз бериш йўли билан якдиллик билан қабул қилди.

Кун тартибидаги учинчи масала — СССРнинг 1975 йилги давлат бюджети ва СССРнинг 1973 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги масала юзасидан СССР Молия министри депутат **В. Ф. Гарбузов** якунловчи нутқ сўзлади. У бундай деди: СССР Олий Совети тасдиғига тақдим этилган бюджет Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг план-бюджет ва тармоқ комиссияларида ҳамда депутатларнинг сессияда сўзлаган нутқларида якдиллик билан ва тўла-тўкис маъқулланди. Бюджетни муфассал қараб чиқиш ва уни сессияда муҳокама қилиш шуни кўрсатдики, бюджет КПСС XXIV съезди, КПСС Марказий Комитети 1973 йилги ва 1974 йилги декабрь пленумлари қарорлари асосида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида иқтисодий қурилиш юзасидан қўйилган вазифаларга мувофиқ равишда ишлаб чиқилган. Бюджет халқ хўжалиги барча тармоқларини ривожлантиришни маблағ билан таъминлашга қодир, халқнинг турмуш даражасини янада оширишни ва давлатнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашни таъминлайди.

План-бюджет ва тармоқ комиссиялари халқ хўжалиги планининг айрим кўрсаткичларини ўзгартириш тўғрисидаги таклифларини ва шу муносабат билан СССР давлат бюджети даромадларини 125 миллион сўм кўпайтиришни, шу жумладан оборот солиғи бўйича даромадларни 93,3 миллион сўм, давлат корхоналари ва хўжалик ташкилотлари фойдаларидан тўловлар бўйича даромадларни 27,7 миллион сўм ва йиғимлар ҳамда солиқдан бўлак турли даромадлар бўйича 4 миллион сўм кўпайтиришни таклиф этдилар.

СССР Министрлар Совети комиссияларининг таклифларини қараб чиқди ва бу таклифларни қабул қилиш мумкин деб топди.

План-бюджет ва тармоқ комиссиялари томонидан қўйилган ҳамма масалалар, шунингдек депутатларнинг илтимослари ва таклифларини СССР Молия министрлиги эътибор билан қараб чиқади ҳамда шулар юзасидан ўзининг таклифларини СССР Министрлар Советига маълум қилади. Ана шу масалалар юзасидан қабул қилинган тадбирлар депутатларга маълум қилинади.

Совет халқи, деди сўзининг пировардида В. Ф. Гарбузов, КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун зўр илҳом билан меҳнат қилмоқда. Шубҳа йўқки, Коммунистик партия раҳбарлигида Совет Иттифоқи меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликни муносиб якунлаш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар. Бу 1975 йилдаги план ва бюджет муваффақиятли равишда тўла ва ортиги билан бажарилади ҳамда мамлакатимиз коммунистик жамият қурилишининг улуғвор режаларини амалга ошириш йўлида янги улкан қадам қўйди, деб астойдил ишонишни имкониятини яратиб беради.

Депутатлар 1975 йилда СССР давлат бюджети тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи қонунини палаталарда алоҳида-алоҳида овоз бериш йўли билан қабул қилдилар. СССРнинг 1975 йилги давлат бюджети план-бюджет комиссиялари ва тармоқ комиссияларининг киритган тузатишларини ҳисобга олган ҳолда, даромадлар бўйича 208.598.531 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 208.410.750 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 187.781 минг сўм миқдорида ортиқ қилиб тасдиқланди.

Халқ хўжалигини — оғир саноатни, қурилиш индустриясини, енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини, қишлоқ хўжалигини, транспорт, уй-жой коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни маблағ билан таъминлашнинг харажатлари — жами 102.630.255 минг сўм, социал маданий тадбирларга ажратиладиган маблағлар жами 76.822.142 минг сўм, шу жумладан давлат социал страхованиеси бюджети бўйича 25.934.907 минг сўм миқдорида белгиланди.

Мамлакат мудофаасига ажратиладиган маблағлар 17.430.000 минг сўм миқдорида белгиланди.

КПСС XXIV съезди директиваларига мувофиқ, Совет халқи фаровонлигини янада ошириш юзасидан тадбирларни ўтказиш учун 1975 йилда ҳар йилга ҳисоблаганда 21.459.000 минг сўм, шунингдек 1957 йилгача аҳоли ўртасида тарқатилган давлат заёмлари облигацияларининг ҳақини тўлаш учун 1.000.000 минг сўм ажратилади.

Иттифоқдош Республикаларнинг давлат бюджетлари қонун билан белгилаб қўйилди.

СССР Олий Совети 1973 йилги СССР давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлади.

Сессия шундан кейин кун тартибининг тўртинчи моддасини — СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисидаги моддасини қарашга ўтади. Бу масала юзасидан СССР Олий Совети Президиумининг секретари **М. П. Георгадзе** доклад қилди.

СССР Олий Совети Президиуми, деди у, СССР Олий Советининг биринчи сессиясидан кейин ўтган вақт мобайнида бир қанча фармонлар қабул қилдики, СССР конституциясига биноан бу фармонлар СССР Олий Совети муҳокамасига қўйилади. Докладчи ана шу давр ичида «Кам иш ҳақи оладиган оилаларнинг болаларига нафақа жорий этиш тўғрисида», «Мавсумий ишларда банд бўлган ишчилар ва хизматчиларнинг иш шароитлари тўғрисида», «Муваққат ишчилар ва хизматчиларнинг иш шароитлари тўғрисида», «Армия генерали ҳарбий унвонини бериш тартиби ҳақида» фармонлар», «Ўртоқ П. Н. Демичевни СССР маданият министри қилиб тайинлаш тўғрисида» фармон чиқарди.

М. П. Георгадзе ана шу фармонларнинг қабул қилиниши зарурлигини асослаб берди.

Олий Совет СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлади ва тегишли қонунлар ҳамда қарорлар қабул қилди.

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг иккинчи сессияси кун тартибига қўйилган масалалар тугади. Сессия ёпиқ деб эълон қилинади.

(ТАСС).

ТЎРТИНЧИ, БЕЛГИЛОВЧИ ЙИЛ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республикадаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулотни реализация қилиш йиллик планини 20 декабрда бажардилар.

Ватан топшириқдан ташқари кўп миқдорда кўмир, пўлат, прокат, қора металлар, электр энергия, пайпоқ, чарм пойафзал, гўшт, консерва, мол ёғи ва ўсимлик мойи ҳамда маҳсулотнинг бошқа муҳим турларини олади. (ЎзТАГ).

КОММУНИЗМНИНГ ЭЪТИҚОДЛИ БИНОКОРЛАРИНИ ВОЯГА ЕТКАЗАЙЛИК

Тошкентда, Октябрь район партия комитетининг мажлислар залида Ўзбекистондаги ижтимоий фанлар олий ўқув юртлари ўқитувчиларининг семинар-кенгаши бўлди. Кенгашда республика олий ўқув юртларида ижтимоий фанларни ўқитишнинг ғоявий-назарий савиясини ошириш, КПСС Марказий Комитетининг Н. Э. Бауман номли Москва олий техника билим юрти ва Н. Г. Чернишевский номли Саратов давлат университети иши тўғрисидаги қарори асосида бўлажак мутахассисларни марксча-ленинча тайёрлашни яхшилаш вазифалари муҳокама қилинди.

Шу масала юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг фан ва ўқув юртлари бўлимининг мудири М. М. Хайруллаев доклад қилди.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министри Ғ. А. Абдураҳмонов, республика маориф министрининг ўринбосари С. Г. Романов, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг ижтимоий фанларни ўқитиш бўлимининг бошлиғи А. П. Шептулин, Ўрта Осиё медицина педиатрия институтининг ректори профессор В. М. Мажидов, Тошкент давлат университети КПСС тарихи кафедрасининг мудири профессор Л. В. Гентшке, Тошкент давлат университети ҳузуридаги малака ошириш институтининг директори Х. Т. Турсунов, Тошкент театр рассомчилик институтининг ректори С. К. Камолиддинов, Тошкент темирйўл транспорти инженерлари институти партия комитетининг секретари доцент П. Т. Шликов, Низомий номли давлат педагогика институтининг кафедра мудири профессор Ж. Т. Туленов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси иқтисод институтининг директори профессор И. И. Искандаров қилган қўшимча докладлар ва ахборотлар ҳам тингланди.

Семинар-кенгаш қатнашчилари республика олий ўқув юртларида ижтимоий фанларни ўқитишнинг ғоявий-назарий савиясини оширишга ва бўлажак мутахассисларни марксча-ленинча тайёрлашни янада яхшилашга қаратилган тадбирларни белгиладилар.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

БЮРОДА ҲИСОБ БЕРИЛГАЧ

Партия комитетининг мажлиси давом этмоқда эди.
— Навбатдаги масалага ўтамиз, — деди раислик қилувчи. Сўз шаҳар партия комитетининг инструктори Абдуллаевга берилади...

Ҳамма ўртага чиққан нотиққа тикилди. Мажлисда ўтирганлар ҳозир кўриладиган масаланинг моҳияти билан таниш. Гап шундаки, Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми «КПСС XXIV съезди қарорлари асосида раҳбар кадрлар масъулиятини ошириш ва интизомни янада мустаҳкамлаш тадбирлари тўғрисида»ги масалани муҳокама қилиб, ўз вақтида тегишли қарор қабул қилган. Орадан маълум вақт ўтгач, шаҳар партия комитети «СССР 50 йиллиги» номли Тошкент трактор заводи партия комитети пленум қарорини қандай бажараётгани билан танишди.

Завод партия комитети пленум қарорларини бажара бориб, ўтган даврда ишлаб чиқариш командирлари — бригада, цех ва бўлим бошлиқлари, мастерларнинг сифат составини анча яхшилашга эришди. Раҳбар кадрларнинг 43 проценти олий ва тугалланмаган олий маълумотга эга. Жамоат ташкилотларининг партия қатлами мустаҳкамланди. Улардан 287 коммунист партия топшириғини бажармоқда.

Раҳбар кадрларнинг сиёсий ва иқтисодий савиясини муттасил ошириб боришга бўлган талаб тобора ошмоқда. Шуни назарда тутиб, заводда шаҳар марксизм-ленинизм университетининг филиали очилди. Унинг машғулотларига кўпгина раҳбар кадрлар жалб қилинди. Айни вақтда партия сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим системаларида ўқувлар самарадорлигини ошириш чоралари кўрилди. Мастерларнинг асосий қисми таълимнинг у ёки бу тури билан қамраб олинди.

Лекин, текшириш комиссиясининг ахборотини тинглаётган кишиларга камчиликлар ҳам маълум. Чунончи, марксизм-ленинизм университети филиалида машғулотларнинг ўтмай қолиш ҳоллари тез-тез рўй бериб турди. 20-цехда коммунистларнинг сиёсий ўқиши айниқса сусайтириб юборилди. Иқтисодий таълим машғулотларининг савияси паст.

Кадрларнинг сиёсий савиясини ошириш соҳасидаги бу нуқсонлар уларнинг ижтимоий ва сиёсий активлигида ўз аксини топмоқда. Чунончи, раҳбар кадрлар цехлар, участкаларда лекция ва суҳбатлар ўтказмайдилар. Меҳнат коллективларида тарбиявий иш олиб боришда қатнашмайдилар.

Ижтимоий активликнинг сустлиги мутахассисларнинг заковати, ижодий изланишларини, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, янги технологияни жорий этиш, маҳсулот сифатини ошириш учун курашга сафарбар этишга тўғаноқ бўлиб қолди.

— Корхонамизда 500 дан ортиқ рационализатор иш олиб бормоқда, — эътироз билдирди мажлис қатнашчиларидан бири. — Рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари вақтида қараб чиқилмоқда-ку?!

— У ҳолда кўпчилиги коммунистлар бўлган инженер-техникларнинг фақат 6,5 процентигина илмий-техника жамиятига аъзо эканлигини қандай баҳолаш мумкин?

Ушанда комиссия раисининг бу ўринли саволи жавобсиз қолди. Дарҳақиқат, партия комитети кадрларда ишлаб чиқаришни бошқаришнинг илмий методларини жорий этишга масъулиятни бўшаштириб юборган. НТО ва ВОИРнинг бошланғич ташкилотлари корхона мутахассислари учун ижод ва изланиш марказига айланмаган. Илмий-техника конференциялари камдан-кам ўтказилади. Мутахассислар шахсий ижодий планларга эга эмас.

Резервларни ишга солиш эътибордан четда. Брак маҳсулотлар ҳануз кўп. Ишчи гвардиясининг муносиб ўринбосарларини тарбиялаш, мураббийлик ҳаракатини авж олдириш масалалари билан етарли шуғулланилмади.

— Шаҳар партия комитетининг комиссияси иш услубимиздаги жиддий нуқсонларни кўрсатиб берди, — деди мажлисга якун ясаётиб, завод партия комитетининг секретари И. М. Лукьянов. — Бу камчиликларни тугатиш, кадрлар билан ишлашни тубдан яхшилаш тадбирларини ишлаб чиқишимиз керак.

Шаҳар партия комитетининг бюроси текшириш якунларини атрофлича муҳокама қилиб, трактор заводи партия комитетида рўй берган камчиликларни тугатишга қаратилган қарор қабул қилди. Унда кадрлар резервини тарбиялаш билан мунтазам шуғулланиш, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда мутахассислар активлигини ошириш, раҳбар кадрларда топширилган иш учун масъулият ҳиссини тарбиялашда партия йиғилишларининг ролини кучайтириш алоҳида таъкидланди.

Завод партия комитети бу қарорни бажариш соҳасидаги ишни батафсил тадбирлар комплексини тузишдан бошлади. Тез орада партия комитетининг шу масалага бағишланган мажлиси ўтди. Унда раҳбар кадрларнинг кўпчилиги иштирок этди. Мажлис кадрлар билан ишлаш масаласини коммунистларнинг умумий йиғилишига қўйишга қарор қилди.

Раҳбар ходимлар коллективларда сиёсий-тарбиявий иш олиб боришга кенг равишда жалб этиладиган бўлиб қолди. Илгарилари бош мутахассисларгина лекция пропагандасида иштирок этардилар. Эндиликда Ленинча жумаликларда лекция ўқиш, суҳбатлар ўтказишга цех бошлиқлари, бўлимларнинг мутахассислари ва мастерлар ҳам кенг жалб этиладиган бўлиб қолди. Тўғри, ҳозирча Ленинча жумаликларни уюштириш ёлғиз партия комитетининг иши бўлиб турибди. Лекин, яқин орада бу ишлар билан цех партия бюролари мустақил шуғуллана бошлайдилар. Ҳозирдаёқ бу соҳада 18-цех партия бюроси ажойиб намуна кўрсатмоқда.

— Цехимизда шонли меҳнат йўлини босиб ўтган кекса коммунистлар, меҳнат ветеранлари кўп, — дейди цех партия бюросининг секретари Иван Дятчин. — Ёшларни уларнинг шонли меҳнати мисолида, ишчи касбига садоқати мисолида тарбиялашга алоҳида эътибор бераётирмиз.

Созловчи Тешабоев ана шундай катта ҳаёт йўлини босиб ўтган ишчилардан бири. У яқинда «Меҳнат шуҳрати» ордени билан мукофотланди. Цех партия бюроси ташкил этган меҳнат шуҳрати кечасида ёш ишчилар Тешабоевнинг касб тўғрисидаги мароқли ҳикоясини завқ билан тинглашди. Кечада Тўра Исломовнинг сўзлари ҳам ибратли бўлди. У автоматчига шогирд бўлиб ишга келган эди. Ўтган йиллар давомида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда техникумда ўқиди, касб сирларини босқичма-босқич эгаллади. Эндиликда у — цех бошлиғининг ўринбосари, ишлаб чиқаришнинг етук ташкилотчиси. Мана шундай кишиларнинг лекция ва суҳбатлари кишиларда янада унумлироқ, сифатлироқ, меҳнат қилиш, шонли ишчилар синфининг муносиб ворислари бўлиб етишиш иштиёқини уйғунлаштираётир.

Цех партия бюролари ҳам тобора фаол иш олиб бораётирлар. Уларнинг мажлисларда, коммунистларнинг йиғилишларида смена ва участкаларнинг бошлиқлари меҳнат интизомининг аҳволи, ишлаб чиқаришни ташкил этиш, технология режимига риоя қилиш, меҳнат коллективларидаги тарбиявий ишнинг аҳволи тўғрисида ҳисоб, берадиган бўлиб қолдилар. Олтинчи ва еттинчи цехларнинг партия ташкилотларида бу иш айниқса яхши йўлга қўйилган. Раҳбар ходимларнинг ҳисоботларини тинглаш, уларда ишлаб чиқаришнинг аҳволи учун масъулиятни кучайтирибгина қолмай, балки бригадирлар, участка ва цехларнинг бошлиқлари, мастерларда ўзларининг сиёсий ва умумтаълим даражасини оширишга бўлган интилишни кучайтирмоқда. Бу ўқув йилида 250 дан ортиқ раҳбар ходимлар партия-сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим системаларидаги ўқувларга жалб этилди.

Партия комитети секретарининг ўринбосари Николай Андреевич Белозёров билан суҳбатлашмоқдамиз. Табиийки, гап кадрлар билан ишлаш услубларини такомиллаштириш тўғрисида боряпти.

— Тўғри, шаҳар партия комитетининг бюроси қабул қилган қарорни ҳали тўла-тўкис бажардик дея олмаймиз, — дейди суҳбатдошимиз. — Бюрода ҳисоб берганимизга эндигина тўрт ойдан ошаяпти. Масала эса кенг истиқболни қамраб олади. Муҳими шундаки, партия комитети ана шу истиқболни сеза олди, унга интилиб, партиявий-ташкилий иш усулларини муттасил такомиллаштирмоқда.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ.

«Компрессор» заводида тайёрланаётган РКВН—6 маркали ротор ва вакуум насослари қишлоқ хўжалигида кенг қўлланилмоқда. Суратда: назоратчи Н. Золина ва дурадгор С. Шокиров маҳсулотларни жўнатишга ҳозирламоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

ДОИМИЙ КЕНГАШ — ИШГА КЎМАКДОШ

Доимий ишлаб чиқариш кенгаши социалистик демократия, жамоат назорати, меҳнаткашларни бошқарувга жалб қилишнинг муҳим формаларидан бири ҳисобланади.

У ишчи ва хизматчилар ижодий ташаббусини ҳартомонлама кучайтириш ва корхона ҳамда ташкилотлар ишлаб чиқаришидаги муҳим масалаларни ҳал қилишда сафарбар этиш имконини беради. Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, ҳар бир ишчининг ўз ҳамда коллектив меҳнати натижасидан манфаатдорлигини кучайтириш, меҳнаткашларни ишлаб чиқаришни назорат қилиб боришга жалб қилади. Шунинг учун ҳам жуда кўп саноат корхоналарида доимий ишлаб чиқариш кенгашлари ташкил этиш ва улар фаолиятини яхши йўлга қўйишга катта эътибор берилмоқда.

Тошкент каноп фабрикасида бундай кенгаш ишини яхшилаш, бўйича катта ишлар амалга оширилмоқда. Корхонада доимий ишлаб чиқариш кенгаши 1958 йилда ташкил этилган эди. Кенгаш составида 120 киши бор. Уларнинг 70 проценти ишчилар. Доимий ишлаб чиқариш кенгашининг кундалик ишларини бажариш учун 15 кишидан иборат президиум сайланган. Унинг аъзолари орасида 11 киши ишчилардир.

Бу президиум ишни планлаштиради, қўйилган масалалар кенгашда актив ва кенг муҳокама қилинишни, унда оддий ишчи-хизматчиларнинг актив иштирок этишини таъминлашга эътибор беради. Президиум материалларни доимий ишлаб чиқариш кенгаши муҳокамасига қўйиш учун тайёрлайди. Бунинг учун мувақкат комиссиялар ва текширувчи группалар ташкил этилади. Бу комиссиялар составига ишлаб чиқаришнинг муҳокама қилинадиган масаласини ёки участкаси хусусиятларини яхши биладиган етакчи касб эгалари ва мутахассислар жалб қилинади.

Одатда текширувчи комиссия раҳбари президиум аъзоларидан бири бўлади. Бу комиссиянинг материалларни мажлисга ўз вақтида ва пухта тайёрлашдаги масъулиятини, обрўсини оширишга ёрдам беради.

Доимий ишлаб чиқариш кенгаши корхона коллективи фаолияти билан боғлиқ бўлган муҳим масалаларни муҳокамага қўймоқда. Масалан, сўнгги йилларда кенгаш мажлисларига фабрикани реконструкция қилиш, хомашёни тежаб-тергаб сарфлаш, интизомни мустаҳкамлаш, маҳсулот сифатини, техника хавфсизлиги ва меҳнатни муҳофаза қилишни яхшилаш, ишлаб чиқариш маданияти, янги ўрнатилган асбоб-ускуналардан унумли фойдаланиш билан боғлиқ бўлган масалалар кўриб чиқилди.

«Маҳсулот сифатини яхшилаш йўллари» темасида ўтказилган кенгашга тайёрланиш давомида қатор ташкилий ишлар амалга оширилди. Ишчи-хизматчилар ўртасида «Сиз ўз иш жойингизда маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан қандай ишлар қилмоқчисиз?» деган варақа тарқатилди.

Доимий ишлаб чиқариш кенгаши мажлиси маъмуриятнинг аввалги мажлисда қабул қилинган қарорлар ва тавсияларнинг бажарилиши ҳақидаги ахборотидан бошланади. Одатда бош инженер, бош механик, бўлим бошлиқлари ахборот беришади. Улар ишлаб чиқаришни чуқур тушунганликлари учун муҳим масалаларни ўртага ташлайдилар, айни вақтда ана шу ишнинг аҳволига жавоб берувчи ходимлар олдига талаб қўяоладилар. Раҳбар ходимнинг докладидан сўнг текширув комиссиясининг ахбороти тингланади, сўнгра у муҳокама қилинади. Кўриб чиқилган масала юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш ва қарорлар қабул қилиш ишнинг муҳим босқичи ҳисобланади. Бу асосан кенгашнинг мажлисига тайёргарлик давомида мувақкат комиссиялар ва кенгаш президиуми томонидан амалга оширилади.

Мувақкат комиссиялар аъзолари иш жойларида бўлиб, у ердаги аҳвол билан танишадилар, ишчилар билан суҳбатлашишади. Содир бўлаётган камчиликларнинг сабабларини аниқлашади. Комиссиянинг муҳокама қилинадиган масала юзасидан таклифлари ишлаб чиқилади. Улар билан ишлаб чиқариш, цех ёки участка маъмуриятини таништиради. Шундан сўнг мувақкат комиссиянинг бу иши кенгаш президиумида муҳокама қилинади ва бўлажак мажлиснинг қарор лойиҳаси тайёрланади. Докладни муҳокама қилиш давомида сўзга чиққанлар томонидан киритилган қўшимча таклифлар ҳам инобатга олинади. Масалан, материаллар ва хом ашёларни тежаб-тергаб сарфлаш ҳақидаги масала муҳокама қилинганда 17 таклиф, техника хавфсизлиги ва меҳнатни муҳофаза қилиш аҳволини яхшилаш ҳақидаги масала кўрилганда 41 таклиф, ишлаб чиқариш маданияти ҳақидаги масала юзасидан эса 53 таклиф тушди.

Доимий ишлаб чиқариш кенгаши қабул қилган қарор тавсиянома кўринишида бўлади. Корхона директори шу қарор асосида буйруқ чиқаради. Бу буйруқда ҳар бир таклифнинг амалга ошириш муддатлари ва унга масъулиятли шахс кўрсатилади, қарорнинг бажарилиши устидан назорат олиб бориш фабрика раҳбар ходимларидан бирининг зиммасига юклатилади. Буйруқ чиқарилгач, ишлаб чиқариш кенгаши аъзолари ҳам қабул қилинган таклифларнинг бажарилишини назорат қилиб борадилар.

Фабрика коллективи меҳнати натижасининг техник-иқтисодий кўрсаткичлари мунтазам яхшиланаётганлигида кенгаш аъзоларининг ҳам муносиб ҳиссалари бор. Корхона ишчи-хизматчилари зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажармоқдалар. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида пландан ташқари юзларча минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Қўшимча кўплаб ўраш материаллари, тола, арқон ишлаб чиқарилди.

К. РАҲИМОВ,
Облсовпроф инструктори.

1975 ЙИЛ ҲИСОБИГА

Иссиқлик электр маркази Олмалиқдаги пешқадам корхоналардан бири ҳисобланади. Энергетиклар ҳар ойда, кварталда зиммаларидаги план топшириқларини муддатидан илгари бажариш билан шаҳарда шуҳрат қозонганлар.

Ўтган ойнинг охирида олмалиқлик энергетиклар яна бир меҳнат зафарини қўлга киритишди. Улар тўққизинчи беш йилликнинг аниқловчи йили плани муддатидан 35 кун олдин бажарилгани тўғрисида рапорт бердилар. Ортиқча сарфни камайтириш ҳисобига юзлаб тонна ёқилғини тежаб қолишга эришилди.

Ўз байрамини муносиб нишонлаётган иссиқлик электр Марказининг коллективи бундан буён ҳам янги-янги ғалабаларга эришиш йўлида фидокорона меҳнат қиляпти. Меҳнат унумдорлигини ошириш, қўл меҳнатини камайтириш, хом ашёдан тежаб-тергаб фойдаланиш юзасидан олиб борилаётган новаторлик ҳаракати ажойиб самаралар бермоқда.

„ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ" РАПОРТИ

«Главташкентстрой» коллективи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи тўртинчи йилида зиммаларига олган оширилган социалистик мажбуриятни бажариш учун ўзаро мусобақани қизитиб, Ўзбекистон республикаси ва Компартиясининг шонли 50 йиллиги нишонланган юбилей йилида бош пудрат бўйича қурилиш-монтаж ишлари беш йилликнинг тўрт йиллик планини муддатидан илгари бажардилар.

Йил охиригача пландан ташқари 6,7 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажариладн.

Қурилиш-монтаж ишлари ҳажми бўйича беш йилликнинг тўрт йиллик планини беш ташкилот — «Висотстрой», 159, «Таштрансспецстрой», «Строймеханизация» трестлари ҳамда Тошкент уйсозлик комбинати ошириб адо этди.

Беш йилликнинг ўтган даври мобайнида «Главташкентстрой» ва унинг ёрдамчиси пудратчи ташкилотлари 2,3 миллион квадрат метр турар-жой бинолари, 32,3 минг ўқувчи ўрнига эга бўлган 29 мактаб, 12,7 минг ўринли 49 та болалар боғчалари ва яслилари, шунингдек 365 саноат, маданий-маиший ва коммунал аҳамиятига эга бўлган биноларни фойдаланишга топширдилар.

Бош бошқарма саноат маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини муддатидан илгари 18 декабрда бажарди.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Республика енгил саноати министрлиги корхоналарининг коллективлари беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида зиммаларига олган оширилган мажбуриятларини бажара бориб, маҳсулот реализация қилиш йиллик планини барвақт 20 декабрда адо этдилар. Йил охиригача планга қўшимча 40 миллион сўмликдан зиёд турли буюм, 15 миллион сўмликдан зиёд хилма-хил халқ истеъмоли молларини реализация этиш мўлжалланади.

(ЎзТАГ).

ИЖРОКОМГА АРИЗА ТУШДИ...

Алимкент шаҳар типидаги посёлкалар қаторига киради. Аҳолиси составида 27 миллат ва элат вакили мавжуд бўлиб, етти минг киши истиқомат қилади бу ерда. 18 кўчада 17 та маҳалла комитети тузилган бўлиб, уларга меҳнаткашлар томонидан 51 киши сайлаб қўйилган.

Посёлка территориясида пахта тозалаш заводи, 46-автобаза, «Сигнал» ишлаб чиқариш-техника бирлашмасининг филиали, маҳсулоти билан бутун Оққўрғонни, қисман Пискент ва Бўка районларини таъминлаётган йирик нон комбинати, бағрида 2200 бола ўқиётган 2 та умумтаълим мактаби, 1 та кечки ишчи-ёшлар мактаби, маиший хизмат кўрсатиш уйи, 75 ўринли касалхона, 10 кабинетдан иборат поликлиника, 2 медпункт, клуб, 6 кутубхона, 14 та магазин, 4 та ошхона каби маданий-маиший объектлар мавжуд. Буларнинг ҳаммаси 60 депутатдан иборат посёлка Советининг бевосита назорати остида ишлайди. Поссовет ижроия комитети депутатлар фаолиятини ҳамма соҳалар бўйича мунтазам равишда йўналтириб туради.

Посёлка Совети ижроия комитетига ҳар йили юздан ортиқ ёзма равишда ариза-шикоят тушади. Аризаларнинг асосий кўпчилиги уй-жой масаласида, қолганлари оилавий келишмовчилик ва граждандлик ҳуқук-тартибот масалаларига оид. Посёлка Советида ҳар бир ариза алоҳида дафтарда ҳисобга олиниб, битта махсус папкага тикиб борилади. Ариза тақдири ҳақида ҳам, ҳисобга олиш дафтарида ҳам ариза сақланаётган папкада тегишли ёзув билан белги қўйиб борилади. Ариза ёки шикоятни текшириб, ҳал қилишда депутатлар, ижроком ходимлари, доимий комиссиялар, посёлка территориясидаги идора ва ташкилотларнинг раҳбарлари иштирок этадилар. Лозим бўлган ҳолларда ариза ва шикоятлар тегишли район органларига оширилади.

...46-автобаза шофери И. Туркманидзе оиласи билан яшашга уйи торлик қилиб қолгани сабабли янги уй солиш учун ер участкаси сўраб ариза берди. Посёлка Совети ижрокомида ариза атрофлича муҳокама қилинди. Автобаза маъмуриятининг фикри ҳам ҳисобга олиниб, илғор шоферга ер участкаси ажратиб берилди.

...Раҳмон Бекназаровнинг хотини Зуҳра арзимаган оилавий жанжалдан сўнг фарзанди билан отасиникига кетиб қолди. Ёш оила тақдири наҳот шу билан тугаган бўлса?! Йўқ, бунга йўл қўйиб бўлмайди. Поссовет раиси Рамз Ансаров депутатлардан Хосият опа Ибодова ва Гулнора Дадаевалар билан маслаҳатлашиб, Зуҳрани отаси билан бирга ижроия комитетга чақиртирди. Оила ва никоҳ ҳақидаги совет Қонуни, ота-она ва фарзандларнинг ҳуқуқ ҳамда бурчлари, жамият ва шахс камолоти тўғрисида кичиккина суҳбат ўтказилди. Ёш оила сақлаб қолинди.

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

Юқорида эслатиб ўтганимиздек, тушган аризалардан кўпчилиги уй-жой масаласига оиддир. Биров янги уй қуриш учун жой сўрайди, иккинчи бир киши қурилиш материали олишда ёрдам кўрсатишларини илтимос қилади. Лекин, посёлка Советида ҳамма аризаларни ижобий ҳал қилиш учун имконият чегараси торлик қилмоқда. Мисол учун оддийгина шифер масаласини олиб кўрайлик. Район матлубот жамиятлари союзи посёлка учун ажратаётган шифер миқдори талабларнинг тўртдан бирини зўрға қондиради. 150 дона шифер сўраган киши 40—50 дона билангина чекланишга мажбур бўлиб қолмоқда.

Иккинчи бир йирик муаммо — турар-жой қуриш масаласи. Шахсий уй солиш учун жой сўраб ариза берган кишиларнинг аксарият қисмига 1972 йилдан бери «имконият туғилиши билан аризангиз инобатга олинади» деб ёзма жавоб бериб келиняпти. Бироқ, кўзда тутилган имконият қачон пайдо бўлиши маълум эмас, чунки, территорияда бўш ернинг ўзи йўқ. Посёлка чегарасидаги колхозлар эса экин майдонларини бузиб, ер ажратишга асло рози бўлмайдилар.

Посёлка Совети депутатларининг фикрича, бу муаммони замон талабларидан келиб чиқиб, биргина йўл билан ҳал қилиш мумкин бўлади. Алимкентда замонавий типдаги кўп қаватли турар-жой комплекси бунёд этиш пайти келди!

— Бу масалада кўпдан бери бош қотирамиз,— дейди посёлка Советининг раиси Рамз Ансаров. — Ҳанузгача бизга бош план-лойиҳа тузиб берилмаган. Район бош архитектори А. Қодировга бир неча марта мурожаат қилдик. Район ижроия комитети ўз навбатида архитектура ва қурилиш ишлари бўйича область бўлими мудири И. Усмонхўжаев номига посёлка бош план-лойиҳасини тузиб беришни сўраб хатлар ёзди. Аммо ҳамон натижа бўлмаяпти.

Раиснинг гапида жон бор, албатта. Агар шаҳар типидаги посёлка деган номига муносиб равишда турар-жой комплекси яратилса, биринчидан, аҳоли учун яшаш шароити яхшиланади. Иккинчидан, шу муносабат билан бўшайдиган ерлардан бошқа самарали мақсадлар учун фойдаланиш имконияти пайдо бўлади. Тегишли ташкилотлар бу ҳақда чуқурроқ ўйлаб кўришлари керак.

Умуман олганда, Алимкент посёлка Советида меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятлари бўйича олиб борилаётган ишлар Оққўрғон район маҳаллий Советлари учун ибрат бўларли даражада йўлга қўйилган. Бу борада поссовет ижроия комитетига ва барча депутатларга КПСС Марказий Комитетининг меҳнаткашлар хат ва аризалари бўйича ишлашни яхшилаш тўғрисидаги қарори, «СССРда меҳнаткашлар депутатлари Советлари депутатларининг статуси тўғрисида»ги Қонун фаолият программаси бўлиб хизмат қилмоқда.

Посёлка Совети аҳоли талаб ва шикоятларини ҳал қилишда ўз ишини бундан буён такомиллаштириши, шу соҳадаги ҳаракат кўламини янада кенгайтириши керак.

А. АБДУБАННОПОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

БЎЛАЖАК ТЎҚУВЧИЛАР

Тошкент ўқувчилари учун ташкил этилган районлараро ишлаб чиқариш-ўқув маркази ёшлар билан ҳамиша гавжум. Бу ерда улар касб танламоқдалар. Суратда: мастер ёрдамчиси Татьяна Парфиенович 91-мактаб ўқувчиларини йигирув машинаси иши билан таништирмоқда.

А. Чаплигина фотоси.

ЛЕКТОРЛАР БИЛИМ САВИЯЛАРИНИ ОШИРМОҚДАЛАР

Тошкентда партия комитетларининг иқтисодий ва илмий-техникавий мавзуларда лекция ўқувчи лекторларининг республика семинари тўрт кун давом этди. Бу семинарни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети уюштирди.

Семинар қатнашчилари партиянинг иқтисодий сиёсати ҳақида, техникани тараққий эттириш ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ҳақида, пропаганда иши методикаси тўғрисида ўқилган лекцияларни тинглашди. Партия ташкилотларининг раҳбар ходимлари, министрлар, республика халқ хўжалигидаги етакчи мутахассислар, олимлар лекция ўқидилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари, фан-техника тараққиётига ёрдам берувчи республика кенгашининг раиси И. Г. Анисимкин ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг энг муҳим шарти бўлган фан-техника тараққиётини жадаллаштириш тўғрисида гапирди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов Ўзбекистонда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш вазифалари тўғрисида лекция ўқиди.

КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг лектори В. Г. Шемятенковнинг лекцияси СССРнинг ташқи иқтисодий алоқаларига бағишланди.

Москва давлат университетининг доценти Ю. Н. Бронников халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштиришнинг актуал проблемалари тўғрисида лекция ўқиди.

Семинар қатнашчилари Тошкент трактор заводига бориб, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш соҳасидаги иш тажрибаси билан танишдилар, Сирдарё областидаги «Малик» совхозида бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ЭРТАГА — ЭНЕРГЕТИКЛАР КУНИ

ЎЗБЕКИСТОН энергосистемасининг марказий диспетчерлик пункти барча электростанциялар, подстанциялар ва энергосистемага кирувчи бошқа тармоқлар ишини бошқаради. Суртада: диспетчерлар Раҳматулла Мўминжонов ва Саттор Мусаев иш устида.

НУР ЧАШМАСИ

Барча совет кишилари эртага нурчилик касбини танлаганлар билан биргаликда энергетиклар кунини нишонлайдилар. Тошкент электр тармоқлари корхонаси бош инженери ўртоқ И. **Умаров** энергетикларнинг ўз байрамлари шарафига эришган меҳнат зафарлари ҳақида қуйидагиларни гапириб берди.

— Электр энергияси қудрати, моҳияти боқиёсдир. Кўзга кўринмас ана шу ҳаётбахш нур мамлакатимиз куч-қудратини мустаҳкамлаш, экономикамизнинг барча тармоқларини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшмоқда. Электр энергиясининг моҳиятини чуқур ҳис қилган улуғ доҳий Владимир Ильич Ленин халқ хўжалигининг бу тармоғини тез суръатлар билан ривожлантириш ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга эканлигини бирнеча бор таъкидлади. Унинг раҳбарлигида оламга машҳур ГОЭЛРО плани ишлаб чиқилди. Бу план мамлакат халқ хўжалигини электрлаштиришнинг ўз даврига нисбатан мисли кўрилмаган кенг программаси эди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати улуғ доҳийнинг энергетикани ҳар томонлама ривожлантириш лозимлиги ҳақидаги васиятларига доим амал қилиб келмоқдалар. Шунинг учун ҳам мамлакатимизда нур ҳосил қилишни кўпайтиришга доим биринчи даражали вазифа, деб қараб келинмоқда.

КПСС XXIV съездининг СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг тўққизинчи беш йиллик плани Директиваларида ишлаб чиқаришни техник такомиллаштириш, унинг электрлаштириш даражасини ва самарадорлигини ошириш асоси ҳисобланган электр энергетикани кескин суръатлар билан ривожлантириш режалари белгиланди.

Электр энергия ҳосил қилиш бутун республикамиздаги каби областимизда ҳам тез суръатлар билан ортиб бормоқда. Ҳозир диёримизда ғуруримиз, фахримиз бўлиб қолган қатор нурхоналар ишлаб турипти. Тўнғич нурхона бўзсув гидроэлектростанцияси, Чирчиқ дарёсига қурилган нурхоналар каскади, Тошкент, Ангрен ГРЭСлари, Фарҳод ва Чорвоқ ГЭСлари, Тошкент иссиқлик электр станцияси ва бошқалар шулар жумласидандир. Фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосига қурилган бу нурхоналар ҳар йили халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун ўн миллиардлаб киловатт-соат электр энергияси етказиб бермоқда.

Корхонамиз коллективи ҳам областимиз шаҳарлари ва қишлоқларини электрлаштириш юзасидан зиммасига юклатилган барча вазифаларни тўла-тўкис бажаришга астойдил ҳаракат қилмоқда. Эртага нишонланадиган ўз байрамларини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш йўлида фидокорона меҳнат қилдилар. Шунинг учун ҳам қўлга киритаётган ютуқларимиз тобора салмоқли бўлмоқда.

Шуни қувонч билан таъкидлаб ўтмоқчиманки, коллективимиз тўққизинчи беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, тўрт йиллик топшириғини муддатидан икки ярим ой илгари 15 октябрда шараф билан адо этди.

Шу вақт ичида область халқ хўжалигига 5 миллиард киловатт-соатдан ортиқ электр энергия етказиб берилди. Айниқса, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг ва қишлоқ меҳнаткашларининг Ильич нурига нисбатан ортиб бораётган талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга эътибор қилинди. Шунинг учун ҳам экономиканинг бу тармоғига 1 миллиард 700 миллион киловатт-соат, фақатгина ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун бир неча юз минг киловатт-соатдан кўпроқ электр энергияси етказиб берилди.

Шу тўрт йил мобайнида барча йўналишдаги электр нури тарқатиш тармоқларининг узунлиги 1725 километрга ортди. 20 та трансформатор подстанцияси монтаж қилинди. Техникани тараққий эттириш юзасидан амалга оширилган тадбирлар туфайли меҳнат унумдорлиги топшириқдаги 19,1 процент ўрнига 30 процент кўпайди. Электр энергия етказиб бериш таннархи эса белгиланганига мувофиқ 8,5 процент камайиши лозим бўлгани ҳолда 11 процент камайди. Шу давр мобайнида 6,5 миллион киловатт-соатдан ортиқ электр энергияси тежаб қолинди. Фақатгина рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини амалга оширишдан олинган иқтисодий жамғарма салкам 150 минг сўмликни ташкил этди.

Тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилида 397 километр узунликдаги электр узатиш линиялари, шу жумладан республикамизда биринчи ҳисобланган Сирдарё ГРЭСи билан Тошкент ГРЭСини боғловчи 500 киловольт кучланишли линия ишга туширилди. 45 минг киловольт ампер қувватли трансформаторлар фойдаланишга топширилди.

Корхонамиз коллективи зиммасига юклатилган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшаётган ишчи-хизматчилар ҳақида байрамимиз арафасида гапириш жуда мароқлидир. Чунки, ана шу меҳнатсеварларнинг қадоқ қўллари, қалб қўрлари, ақл-заковатлари билан областимизнинг улкан энергия хўжалиги барпо этилди. Биз Ангрен, Оққўрғон, Юқори Чирчиқ район электр тармоқлари корхоналари коллективлари билан ҳақли равишда фахрланамиз. Бу коллективлар социалистик мусобақада доим мукофотли ўринларни эгаллашмоқда, ишларини сидқидилдан бажаришяпти. Барча корхоналар, колхоз ва совхозлар, турар-жойларнинг ҳаётбахш нур билан узлуксиз таъминлаб турибдилар. Ўз касбининг моҳирлари ҳисобланган А. Велиуллов, Н. Уммонов, Н. Безруков, В. Яригин ва бошқа энергетикларимиз шонли меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Коллективимиз яқинда олган қўшимча социалистик мажбуриятларни ҳам шараф билан бажарганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди. Пландагидан ташқари 10 миллион 619 минг киловатт-соат электр энергияси реализация қилинди.

Ўз байрамини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олаётган коллективимиз бундан буён ҳам областимиз халқ хўжалиги тармоқларини электрлаштиришни янада кенг кўламда давом эттираверадилар.

◆ ЧОРВОҚ ГЭСи республикамиздаги йирик нурхоналардан бири. Суратда: ГЭСнинг кўриниши.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

КАСАБА СОЮЗЛАРИ ВА ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ

ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ ИШЧИЛАРИ КАСАБА СОЮЗЛАРИ ОБЛАСТЬ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Озиқ-овқат саноати ишчилари тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида пландан ташқари 1885 тонна гўшт, 713 тонна колбаса, 7084 тонна сут, 1502 тонна кондитер, 1125 тонна нон-булка ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқардилар.

Умумхалқ мусобақасига қўшилган совхозлар коллективлари эса юбилей йилида пландаги 81900 ўрнига 82800 тонна сабзавот, полиз маҳсулотлари, пландагига нисбатан салкам 600 тонна кўп узум етказиб бердилар. Шунингдек, картошка, дон топшириш планлари ҳам зиёдаси билан адо этилди. Бу муваффақиятга «Хўжакент», «Москва», 2-«Назарбек», «Қорасув» совхозларининг коллективлари муносиб ҳисса қўшдилар.

КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш учун курашаётган касаба союзлари бошланғич ташкилотлари ўтган йиллар ичида ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш, фан-техника тараққиётини тезлаштириш, ишчилар меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш, маҳсулот сифатини ошириш йўлида қатор тадбирларни амалга оширдилар.

Озиқ-овқат саноати коллективлари Бутуниттифоқ ва республика миқёсида ўтказилган мусобақаларнинг ғолиби бўлиш шарафига муяссар бўлдилар. «Ташвино» комбинати аҳли 15 квартал мобайнида СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги, озиқ-овқат саноати ишчилари касаба союзлари Марказий комитетининг кўчма Қизил байроғини ўз қўлларида ушлаб турибдилар. Шунингдек юбилей йилининг биринчи ва иккинчи квартали якунларига кўра областнинг бир қатор коллективлари Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати, гўшт-сут саноати министрликлари, республика касаба союзлари комитети коллективларининг кўчма Қизил байроқларини олишга муяссар бўлдилар. Булар орасида «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, Янгийўл консерва заводи, Янгийўл экспериментал — колбаса-сут маҳсулотлари бирлашмаси, Олмалиқ гўшт комбинатлари бор. Бу каби корхоналарда меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва кўпайтириш, фан-техника ютуқларини тезкорлик билан тадбиқ этиш учун кураш қизғин тус олган. Олмалиқ, Чирчиқ, Ғазалкент, Бекобод гўшт комбинатлари, Тошкентвино комбинати, Тошкент консерва заводида технологик жараёнларни модернизация қилиш лойиҳа қувватларига эришиш ва маҳсулот сифатини яхшилаш имконини берди.

Касаба союзлари бошланғич ташкилотлари меҳнаткашларнинг соғлиғини саклаш, иш шароитини яхшилаб бориш, меҳнатни муҳофаза қилиш, маданий-маиший хизмат кўрсатиш, турар-жой шароитини яхшилашга эътиборни кучайтирдилар.

— Ҳисобот даврида,— дейди конференцияда доклад қилган озиқ-овқат саноати ишчилари касаба союзлари область комитетининг раиси С. Бобоева.— меҳнатни муҳофаза қилишга 1468 минг сўм сарфланди. 5677 киши санаторийда даволанди, дам олиш уйлари ва базаларида ҳордиқ чиқарди.

Олмалиқ гўшт комбинати, Чирчиқ нон заводи, Тошкент шампан виноси заводи ва бошқа корхоналарда ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, оғир қўл кучини талаб қилувчи жараёнларни камайтириш мақсадида қатор тадбирлар амалга оширилди.

Физкультура ва спортни оммавийлаштириш касаба союзлари бошланғич ташкилотларининг муҳим вазифаларидан бирига айланган. Янги Бутуниттифоқ ГТО комплекси нишондорларининг сони кундан-кунга ортмоқда. Спорт турлари бўйича спартакиадалар ўтказиб туриш анъанага айланган.

Касаба союзлари бошланғич ташкилотлари корхоналарда ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш билан бирга оммавий-сиёсий, тарбиявий-ташкилий ишларни ҳам анча жонлантирдилар. Ҳамма соҳа бўйича мусобақалар уюштириляпти.

— Фабрикамиз коллективи,— дейди доклад юзасидан музокарага чиққан «Ўртоқ» кондитер фабрикаси ишчилар комитетининг раиси Р. Зиямуҳамедова,— барча кўрсаткичлар бўйича оширилган мажбуриятларни ҳам ортиғи билан адо этди. Социалистик мусобақа тўғри йўлга қўйилганлиги, унинг ошкоралиги таъминлангани ҳал қилувчи роль ўйнади. Юбилей йилида беш хил маҳсулотимизга сифат белгиси берилди. Яна бир неча хил маҳсулотлар учун ҳам сифат белгиси берилди.

Янгийўл экспериментал колбаса—сут маҳсулотлари бирлашмасининг директори Н. Жумабоев, корхона коллективи 16 сентябрдаёқ тўрт йиллик планни бажарганлигини, 29 ноябрда эса йиллик топшириқ зиёдаси билан адо этилганини билдирди. Шу билан бирга у корхоналар ўртасидаги мусобақалар кўпроқ расмий бўлиб қолаётгани, илғор тажрибаларни умумлаштиришга, мусобақанинг ошкоралигини таъминлашга эътибор берилмаётганини айтди. Касаба союзлари область комитети корхоналар ўртасидаги мусобақанинг самарадорлигини оширишга қаратилган тадбирларни белгиласа, айни муддао бўлур эди.

4-«Оҳангарон» совхози ишчилар комитетининг раиси М. Бўриев, тамаки фабрикасининг фрезерчиси В. Фирсов, «Ташвино» комбинатининг директори И. Каримов, Тошкент кондитер-булка фабрикасининг мастери М. Салимова, «Хўжакент» совхозининг бригада бошлиғи В. Бояркина ва бошқа сўзга чиққан ўртоқлар ҳам касаба союзлари бошланғич ташкилотлари фаолиятини яхшилашга қаратилган фикр ва мулоҳазаларини билдиришди. Масалан, баъзи касаба союз ташкилотларида меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштириш, илғор технологияни тезкорлик билан жорий этишга етарли эътибор берилмаётганини кўрсатдилар.

Бу йил тамаки фабрикаси, Олмалиқ сут заводи, Тошкент балиқчилик хўжалиги, Қибрай пиво ва алкоголсиз ичимликлар комбинати, тажриба—механика заводи коллективлари ишлаб чиқариш унумдорлиги бўйича планда белгиланган кўрсаткичга эриша олмади. Тошкент ёғ-мой комбинатида маҳсулот таннархи ярим миллион, Янгийўл ёғ-мой комбинатида эса салкам 300 минг сўмга қимматлашди. Меҳнатнинг тўғри ташкил этилмаслиги туфайли 3-«Назарбек», 2-«Оҳангарон» совхозларида фойда ўрнига зарар кўрилди.

Конференцияда ВЦСПС ташкилий ишлар бўлимининг инструктори Б. Жмулев ва республика озиқ-овқат саноати ишчилари касаба союзлари комитетининг раиси Г. Умарова нутқ сўзладилар.

Ташкилий пленумда озиқ-овқат саноати ишчилари касаба союзлари область комитетининг янги составы сайланди.

Б. ПЎЛАТОВ.

МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ

Тошкент маданий-оқартув техникумида донгдор кишилар билан учрашувлар ўтказиб туриладн. Билим ўчоғининг хореография группаси талабалари билан бўлган учрашув кечаси ҳам яхши таассурот қолдирди.

Бўлажак санъаткорлар ҳузурига меҳмон бўлиб келган таниқли фотомухбирлар ўз ижодий ишлари ҳақида гапириб бердилар. Ўқувчилар томонидан тайёрланган концерт программаси завқ билан томоша қилинди.

Э. БЕРДИЕРОВ.

«Главташкенстрой»га қарашли 15-қурувчилар ётоқхонасида ёшларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун барча шарт-шароит мавжуд. Яқинда бу ерда қироатхона ишга тушди.

Бу ерда ўзбек ва рус тилларида чоп этилган бадиий асарлар, ўқув қўлланмалари ва брошюраларини олиб ўқиш мумкин. Турли газета ва журналларга ҳам обуна қабул қилинади.

З. ИСМАТУЛЛАЕВ.

Бундан 43 йил муқаддам Тошкент тўқимачилик комбинати ҳузурида фабрика-завод таълими (ФЗО) мактаби очилган эди. Эндиликда у ҳунар-техника билим юртига айлантирилган.

Бу ерда тўқимачилик корхоналари учун малакали тўқувчи, йигирувчи, калаваловчи, гул босувчи, дастгоҳ созловчи кадрлар тайёрланаётир. Шу ўқув йилида билим юрти 300 дан ортиқ қизни ўз бағрига олди.

Булар орасида республикамизнинг турли областларидан, Қорақалпоғистон АССР ҳамда иттифоқдош республикалардан келган ёшлар анчагина. Машғулотларни олиб боришда тўқимачилик комбинатининг тажрибали мастерлари, донгдор ишчилари педагогик коллективга яқиндан ёрдам бераётирлар.

Қ. МАЛИКОВ.

Бўстонлиқ районида яна бир маърифат ўчоғи очилди. Сойлиқ қишлоғида қад кўтарган бу икки қаватли мактаб мингга яқин ўқувчини ўз бағрига олди.

Ўқув кабинетлари ва лабораториялар кўргазмали қуроллар билан тўла таъминланди. Мактабга техника воситалари олиб келинди.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари учун эса алоҳида майдонлар ажратилди. Ёшларни деҳқончилик билан ошна қилишда қўшни «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхозининг ёрдами катта бўляпти.

З. НАБИЕВА.

ДУНЁ ОВОЗИ

чет эл хабарлари

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТУГАДИ

БЕРЛИН, 19 декабрь. (ТАСС). 1974 йил 13—18 декабрь кунлари Берлинда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг стандартлаш бўйича доимий комиссияси мажлиси бўлди. Мажлисда Болгария, Венгрия, ГДР, Куба, МХР, Польша, Руминия, Совет Иттифоқи, Чехословакия делегациялари, шунингдек Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасида тузилган битимга мувофиқ мажлисда иштирок этган ЮСФР делегацияси қатнашди. ВДР вакиллари мажлисда кузатувчилар сифатида иштирок этдилар.

Комиссия Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессияси қарорлари асосида ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг стандартларни планлаштириш жараёнини, уларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлашни регламентга солувчи ҳужжатларни, шунингдек Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши органларининг стандартлаш соҳасидаги 1976—1980 йилларга мўлжалланган ишининг перспектив планини қараб чиқди ва тасдиқлади.

КАТТА ХИЗМАТЛАРИНИ ЭЪТИРОФ ҚИЛИБ

ДЕҲЛИ, 19 декабрь. (ТАСС). Атоқли совет олими, СССР Фанлар академиясининг президенти академик М. В. Келдиш Калькуттадаги Ҳиндистон статистика институтининг фан доктори деган фахрий даражага сазовор бўлди. Ғарбий Бенгалия штатининг бош министри С. Ш. Рей Калькуттада ўтказилган тантанали мажлисда ана шуни эълон қилди. У академик М. В. Келдишнинг ҳозирги замон фанини ривожлантиришга қўшган ҳиссасига юксак баҳо берди. Ҳиндистон илмий жамоатчилигининг вакиллари мажлисда нутқ сўзлаб, мамлакатдаги энг кекса илмий институтлардан бирининг М. В. Келдишга фан доктори фахрий даражаси берилганлиги, совет фанининг бутун инсоният олдидаги жуда катта хизматларини эътироф этишдир, деб таъкидладилар.

ЧССР БЮДЖЕТИ

ПРАГА, 19 декабрь. (ТАСС). Бу ерда ЧССР федерал мажлиси халқ палаталари ва миллатлар палаталарининг қўшма мажлиси ўз ишини тамомлади. Депутатлар ЧССРнинг 1975 йилги давлат бюджети тўғрисидаги қонунни қабул қилдилар.

Қонунга биноан 1975 йилда ЧССР давлат бюджети бундан аввалги йилга нисбатан 8 процент ортиқ бўлади ва 238,9 миллиард кронни ташкил этади. Бюджетда даромад харажатларга нисбатан 1,3 миллиард крон ортиқ бўлади. Миллий даромад 5,6 процент, саноат ишлаб чиқариш ҳажми 6,4 процент, шахсий истеъмол 4,3 процент ортиши кўзда тутилади.

КУБАДА ФОТОВИСТАВКА

ГАВАНА 19 декабрь. (ТАСС). Куба пойтахтида «Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши 25 ёшда» деган фотовиставка очилди. Виставкага қўйилган кўплаб фотосуратлар Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши аъзоси бўлган мамлакатларнинг алоқа воситалари, транспорт, турли замонавий асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш соҳасидаги муваффақиятларини ёрқин акс эттиради. Айрим стендлар комплекс стандартлашни ривожлантиришга, атом электр станциялари қурилишига, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг қишлоқ хўжалиги ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги ютуқларига бағишланган.

Виставка очилишида Куба Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, революцион ҳукумат бош министрининг ўринбосари Диоклес Торальба нутқ сўзлади. У Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши аъзоси бўлган мамлакатларнинг экономика, фан ва техника соҳасида эришган катта муваффақиятларини уқтириб. Кубанинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашида иштирок этиши муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Куба, деди Д. Торальба, социалистик мамлакатларнинг шу ҳамдўстлиги қатнашчиси эканлигидан фахрланади.

КАПУЧЧИ ОЧЛИК ЭЪЛОН ҚИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 19 декабрь. (ТАСС). Қуддусдаги грек котоликлар жамоасининг мўътабар делегацияси Исроил маъмурларидан жамоа бошлиғи архиепископ Илларион Капуччини дарҳол озод этишни талаб қилди.

Декабрь бошларида Исроил суди И. Капуччини Фаластин қаршилик ҳаракати билан алоқада бўлган, деб айблаб 12 йил қамоққа ҳукм қилганди. Фаластин араб халқининг қонуний миллий ҳуқуқларини ҳимоя қилиб чиққан шу диний арбобга қарши ўтказилган суд жаҳон жамоатчилигининг норозилигини қўзғади. Бундан аввал, Ватикан Капуччига чиқарилган ҳукмни қоралаган эди.

Қуддусдан олинган хабарларга кўра, қамоқда ётган архиепископ Капуччи очлик эълон қилган.

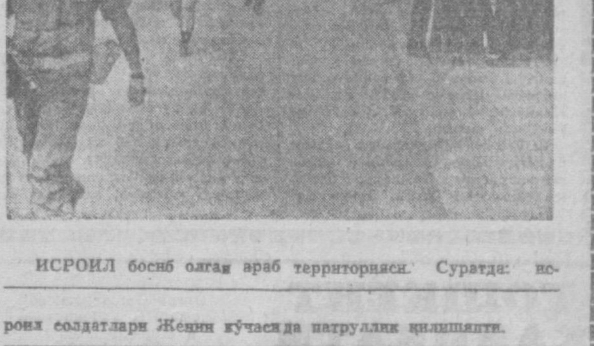

ИСРОИЛ босиб олган араб территорияси. Суратда: исроил солдатлари Жениин кўчасида патруллик қилишяпти.

ТАСС фотохроникаси.

ЯНГИ СОВХОЗЛАР

Сабзавот, картошка, полиз ва боғдорчилик маҳсулотларини янада кўпайтириш мақсадида областимиз территориясида 4 та янги совхоз ташкил этилди. Булар — Охунбобоев номли, Усмон Юсупов номли, Будённий номли, Жуков номли совхозлардир.

Юқори Чирчиқ районида ташкил этилган Охунбобоев номли совхозга шу райондаги Свердлов номли, «Правда», «Ленинский путь» колхозларининг, Усмон Юсупов номли совхозга Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли, Калинин номли колхозлар, Оҳангарон район зонасида ташкил этилган Жуков номли, Будённий номли совхозларга, Тошкент от заводи, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз, Киров номли совхозларининг ерларидан бир қисми ажратиб берилди.

Янги совхозлар келгуси йилдан бошлаб маҳсулот топшира бошлайдилар. Охунбобоев номли совхознинг умумий ер майдони 1059 гектар бўлиб, шундан юз гектарига сабзавот, юз гектарига картошка, 150 гектарига эса полиз экинлари экилади.

Усмон Юсупов номли совхознинг умумий ер майдони 1415 гектарни ташкил қилади. Ишчилар 120 гектар ерга сабзавот, 130 гектар майдонга картошка, 180 гектарига полиз экинлари экишни планлаштирдилар.

Баҳорикор ерларда ташкил топган Будённий номли совхознинг экин майдони 1710 гектарни ташкил этиб, асосан сабзавот, картошка, полиз экинлари экиш билан шуғулланади. Жуков номли совхоз деҳқонлари 1624 гектар ерда маҳсулот етиштиришга қарор қилдилар. Тўрт совхоз коллективи келгуси йили жаъми 4380 тонна сабзавот, 4158 тонна картошка, 7680 тонна полиз экинлари маҳсулоти етказиб беради.

Янги совхозлар истиқболи порлоқ. Ҳозир кузги дон экиш муваффақиятли тугалланди. Яна бир неча йилдан кейин Охунбобоев номли, Усмон Юсупов номли ва бошқа совхозларда чорвачилик ҳам ривожлантирилади. Усмон Юсупов номли совхозда бир йилнинг ўзида 900 тонна сут топшириш мўлжалланяпти. Жуков номли совхозда гўштга топшириладиган 1200 бош бузоқ боқилади.

Янги йилдан бошлаб Бўстонлиқ районида яна иккита сабзавотчилик совхози ташкил этиш мўлжалланмоқда.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

ҚАРДОШЛИК ҚЎШИҚЛАРИ

Абдулла Тўқай номли Татаристон Давлат филармониясининг хушовоз хонандалари Чирчиқ, Янгийўл, Олмалиқ, Бекобод, Гулистон шаҳарларида концерт бергач, Тошкентга қайтиб келдилар.

Шу кунларда Свердлов номли концерт залида татар халқ куй ва қўшиқлари янграмоқда. Тамошабинлар, айниқса, Татаристон халқ артисти, Абдулла Тўқай номли мукофот лаурети Илҳом Шокиров қўшиқларини, Р. Курамшин, И. Галимов каби созандалар ижросидаги куйларни олқиш билан кутиб олишяпти.

Волга бўйидан келган санъаткорлар Тошкентда бир неча кун бўлгач, Фарғона водийси томон йўл оладилар.

М. МАХМУТОВ.

Суратда: Татаристон АССР халқ артисти И. Шокиров қўшиқ ижро этмоқда. (пастда) филармония артистларининг чиқиши.

А. Муллаёров фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН халқ хўжалиги ютуқлари выставкасининг янги кўргазма павильонларини қуриб битказилди. Суратда: янги павильонлар.

М. Нуриддинов фотоси.

ДЎСТЛАР ҲУЗУРИГА

1975 йил январь ойида «Ташсельмаш», «Таштекстильмаш» ва трактор заводларининг ишлаб чиқариш илғорларидан бир группаси Польша ва Германия Демократик Республикаси томон туристик сафарга отланади.

Тошкент область касаба союзлари Советп президиуми 1975 йил биринчи кварталда чет элларга бўладиган сафарлар планини ишлаб чиқди. Бу планга кўра Бўка ва Пискент районлари механизаторлари Чехословакияга, сабзавоткорлар эса Болгарияга йўлланма оладилар. Квартал давомида областнинг 400 га яқин ишчи ва деҳқонлари чет элларга сафар қиладилар. Бу илгариги йилларнинг шу даврига нисбатан анча кўпдир.

СОВРИНДОР ГАЗЕТА

СССР халқ хўжалиги ютуқлари выставкасида бу йил «Янгийўл» район газетаси биринчи марта намойиш қилинди.

Газета ВДНХ га аъзо бўлгандан бери орадан бир йил ҳам ўтгани йўқ. Шунга қарамай «Янгийўл» газетаси катта муваффақият қозонди—СССР халқ хўжалиги ютуқлари выставкаси Бош Комитетининг қарорига биноан учинчи даражали диплом билан тақдирланди. Редакциянинг бир группа ходимлари эса кўргазманинг бронза медалига сазовор бўлдилар.

◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ

КУРАШ КЕСКИНЛАШМОҚДА

СССР Терма командаси хоккейчилари «Известия» газетаси кубоги учун халқаро мусобақада Чехословакия хоккейчилари билан иккинчи матчни ўтказдилар. Халқаро турнирнинг барча учрашувларида ғалаба қозониб келаётган совет спортчилари бу гал бўшроқ ўйнашди. Ҳисоб 3:3.

Бугун СССР ва ЧССР терма командалари учинчи марта беллашадилар.

Совет Иттифоқининг иккинчи терма командаси хоккейчилари эса Канададаги охирги учрашувда Монгтон шаҳрининг «Нова Скотия вояжерс» профессионал командасини 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Тошкентнинг «Бинокор» хоккейчилари сафардан қайтиб келдилар. Улар Березники шаҳрида маҳаллий «Титан» командаси билан навбатдаги тур матчларини ўтказиб, муҳим уч очкони қўлга киритдилар. Ҳамшаҳарларимиз биринчи матчда дуранг [1:1] натижага эришиб, иккинчи учрашувда 2:1 ҳисобида ғолиб чиқдилар.

Тошкентлик хоккейчилар энди 23 ва 24 декабрда ўз майдонларида «Старт» [Верхняя Салда] командасини қабул қиладилар.

ТУРНИР ТУГАДИ

Шахматчи аёлларнинг Тошкентда ўтказилган халқаро мусобақалари якунланди. Охирги турда тошкентлик А. Мкртичан Д. Қурбонова билан ўйнади. Бу партия тажрибали шахматчи фойдасига ҳал бўлди. Алла Мкртичан учун халқаро турнир омадли бўлди — у халқаро классдаги спорт мастери нормативини бажарди. Иккинчи ўринни польшалик Х. Эренска ишғол қилди.

Халқаро турнир ёш шахматчилар учун катта сабоқ мактаби бўлди, Ўзбекистонда аёллар шахматини янада ривожлантиришга ҳисса қўшди.

ҲАММА ҚОЙИЛ

Ўсмирлар ўртасида Ўзбекистон чемпиони, тошкентлик С. Безруков «1974 йилнинг энг яхши ёш енгил атлетикачиси» деб топилди.

1974 йилги Ўзбекистоннинг энг яхши ёш енгил атлетикачилари орасида республика чемпионлари Л. Мусалова, А. Назаровлар ҳам бор. Р. Фозилакбаров, Ю. Колесников ва бошқалар эса «Энг яхши тренер» деган номга сазовор бўлдилар.

◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

Маълумки, XIV чақириқ меҳнаткашлар депутатлари область Советининг VIII сессияси область халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1975 йилги плани ва областнинг 1975 йилги маҳаллий бюджетини қабул қилиши керак.

Буни ҳисобга олиб барча тармоқ доимий комиссиялари ва ёшлар ишлари бўйича доимий комиссия ўз кенгашларида бўлимлар, бошқармалар ва область ташкилотлари раҳбарларининг 1974 йилдаги иш якунлари ва уларнинг тўққизинчи беш йилликнинг сўнгги йилидаги вазифалари тўғрисидаги докладларини тингладилар.

Область Советн доимий комиссияларининг аъзолари халқ хўжалигини ривожлантиришнинг маориф, соғлиқни сақлаш, социал таъминот, коммунал-маиший хизмат кўрсатиш ва аҳолига савдо хизмати кўрсатиш, маҳаллий саноат тармоқлари бўйича 1975 йилги планларини муҳокама этиш вақтида конкрет тавсияномалар бердилар. Ички резервлардан фойдаланиш, маҳсулот сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва беш йилликнинг сўнгги йили планларини муваффақиятли бажариш юзасидан таклифларини киритдилар.

Кенгаш охирида доимий комиссиялар эшитилган масалалар юзасидан тавсияномалар қабул қилдилар ҳамда план-бюджет комиссиясининг эътиборига мулоҳазаларини ҳавола қилиб, бу мулоҳазаларни область Советининг сессиясига қадар инобатга олиш истагини билдирдилар.

Доимий комиссияларнинг ишида область план комиссияси ва область молия бўлими ҳамда область ижроия комитетининг масъул ходимлари иштирок этдилар.

Қ. ТУРСУНОВ.

ҚОТИЛ

...Эшик беўхшов тақиллади. Уй эгаси огоҳ тортиб, атрофга қулоқ солди. Вақт алламаҳал бўлишига қарамай қишлоқ кўчаларида нотинч ала-говур қулоққа чалинарди. У безовталаниб эшик томон юрди.

— Ким у? — деди уй эгаси.

«Меҳмон» унинг бошқа гапини кутиб турмай, яна тарақ-туруқ қилди.

— Қуронтой, оч эшигингни...

Бу овоз унга таниш эди. Шу сабабли эшикни очмай, тўхтаб қолди.

— Очмасанг, деворингдан ошиб тушаман, сен билан ҳисоб-китоб қилиб қўядиган вақт келди...

Ўктам эшикдан узоқлашди. Сал ўтмай, унинг овози боғ томондан эшитилди.

— Қуронтой, қаердасан? Ҳаёт билан хайрлашавер, — у йўл-йўлакай шу гапларни такрорлаб, уй томон яқинлашди.

Қуронтой уйга қочиб киради. У девордаги милтиғини олиб, Ўктамга ўқталади.

— Яқинлаша кўрма, сени мен отиб ташлайман, — қарши ҳужумга ўтади Қуронтой.

Ўктам аввалига чўчиб туриб қолади. Лекин, қишлоқ Советининг раиси ўқталиб турган милтиқ ҳадеганда отилавермагач, у дадиллашиб:

— Отиш мана бунақа бўлади,— дейди-да варанглатиб қўйиб юборади.

Ҳатто пахтавонлик ўқи ҳам бўлмаган Қуронтой милтиғини қуруқ дўқ учун ўқталган экан. Қуронтой чап бериб қолмаганда Ўктам отган ўқ қоқ пешанасига тегарди, аммо ўқ кўкрагини шилиб ярадор қилди. Ўктам қишлоқ Совети раисини ҳам «аспаласопинга юбордим» деб ўйлаб, қаҳ-қаҳ уриб кулди. Назарида бу «ўч» олиш етмади, шекилли, Қуронтойнинг уйига ўт қўйиб юборди. Бинолар расмана ёнгунча, бу ерга ҳеч кимни йўлатмади, ким шу томонга келса, отиб ташлаш билан дағ-дағa қилиб, милтиқ ўқталиб турди.

Энди ёдига Холтой келиб қолди. У 40-мактаб директори Холтой Хайриддиновдан иш сўраб келганда рад жавоби олган эди.

— Ҳа, ҳа, мана энди сени боплайман, — деди у ўзича кўчанинг нариги бетига ўтиб. — Холтой, бу ёққа чиқ!!

Холтой чиқади. Милтиқ тутиб турган Ўктамни кўриб юраги арзиқиб кетади.

— Мени ишга олмагансана?!

— Ҳа, олмаганман...

— Ҳозир олармидинг, агар мактабингга ўтадиган бўлсам?

— Йўқ, мен...

— Сенга ҳам Қуронтойнинг кунини тушираман. Ана, кўраяпсанми, уйи ёнаяпти, ўзини отиб ташладим.

Ўктам орқасига ўгирилиб, алангаси осмонга ўрлаб ёнаётган уйни кўрсатмоқчи бўлиб, қараса, Холтой йўқ, эшик ичкарисида хотини турибди.

— Эрингни қаерга қочирдинг?

БИР ЖИНОЯТ ИЗИДАН

Тоҳ уни, бўлмаса, ўзингни отаман...

Чўчиб уйғониб кетган ва ота-оналари ёнига югуриб чиқиб ҳозир шу ерда йиғлаб турган икки бола дод солишади:

— Аямларни отманг. Дадам сизга нима қилди? Нега уларни отасиз?..

— Нари турларинг, итваччалар, сенларни ҳам отиб ташлайман...

Қий-чув бўлиб қолади. Инсонлик терисидан чиқиб кетган Ўктам аёлни, болаларни уриб-тепиб, ичкарига киради ва ўт қўйиб юборади...

Эргаш Мўминовни отиб, унинг ўғли Валижонни чопиб ўлдирган, акаси Алижонга оғир жароҳат етказган, саккиз кишини отиб, милтиқ қўндоғи билан уриб, ярадор этган Ўктам Ортиқалиевни бирорта юрагида ўти бор йигит келиб, наҳот унинг йўлини тўсмади, қўлини қайирмади? Ёлғон бўлмасин, бир-икки киши «Бу ёққа келма, отиб ташлаймиз, одобингни бериб қўямиз» деб қарши ҳужумга ўтиб кўришди, аммо буни У писанд ҳам қилмади.

Мудҳиш хатти-ҳаракатларидан ҳолдан тойган, «кўз остига олиб қўйган» кишиларини ўзича «тамом қилдим» ҳисоблаб, Ўктам кутилмаганда гумдон бўлади, қолади. Бироқ унинг орқасидан ҳеч ким қувмайди, топишга ҳаракат қилмайди.

У эса уйига келиб, милтиқни ҳовлига улоқтириб ташлайди, ўрнига чўзилиб тошдек қотиб ухлаб қолади.

Тонг. Кўчалар, хонадонлар жимжит. Район маркази томон келаётган юк машинаси тезлигини оширади. Ёш шофер ҳаяжонда, бу томонларни яхши билмасада, тун бўйи бўлиб ўтган воқеани тегишли жойга хабар беришга ошиқади.

Эрталаб соат бешларда машина район прокурори Рустам Қурбоновнинг уйи ёнига келиб тўхтайди. Йигит машинадан сакраб тушиб, эшикни тарақлатади:

— Тинчликми, ҳа ука, нима бўлди?

— Бурчмулла қишлоғида...

Хабар келтирган Султон Ниёзметов деган йигит Ленинобод геофизика тоғ экспедициясининг шофёри эди. У ҳамма воқеани тушунтириб беради.

Рустам Қурбонов, район милиция бўлимининг бошлиғи М. Каримов, прокуратура терговчиси А. Алимов ва милиция бўлимининг уч-тўрт ходими зудлик билан машинага ўтириб, Бурчмулла қишлоғига шошиладилар. Улар боргунча ҳеч ким Ўктамни «безовта» қилгани йўқ эди. Унинг уйига бостириб кирилади.

У бемалол ухлаб ётарди. Бир группа ходимлар Эргаш Мўминов уйига югуришади. Алижон Мўминов оғир аҳволда ажал билан олишиб ётарди. Унга тезда медицина ёрдами кўрсатилиб касалхонага жўнатилади. Назокат Мўминова гоҳ эри Эргаш ака жасади устида, гоҳ паҳлавон ўғли Валижон тепасига бориб ўртаниб фарёд чекарди.

Рация орқали область прокуратурасига хабар берилади. Область прокурори К. С. Галашко, бош терговчи Қўчқор Юсупов, криминалист врач Алексей Иванович Петрик ва бошқа ўртоқлар етиб келишади.

Ҳаддидан ошган жиноятчи, қотил Ўктам Ортиқалиев ҳибсга олинади, лекин, кечикиб. Нима учун шундай деяётирмиз?

Юқорида айтиб ўтилганидек, у шу йил май ойи охирида хотини Ҳалимани ким кўрмиса, шундан ўринсиз рашк қилиб, Кўксув дарёси бўйида бўғиб, дарёга ташлаб юбормоқчи бўлганда, қўлга олинган, район милиция бўлимига олиб келиниб, икки кеча-икки кундуз қамаб қўйилган эди, аммо баъзи «кўнгли бўш» одамлар томонидан (бунақа «ғамхўрлик» қилган икки киши кейинчалик вазифаларидан четлаштирилдилар) «иккинчи бунақа қилманг» деб чиқариб юборилади.

Агар ўшанда ҳамма бўлган воқеа чинакамига текшириб, олди олинганда эди, бунчалик қон тўкилмаган, шунча одам жароҳатланмаган, ҳар бирининг кўрган зарари салкам ўттиз минг сўмдан ҳисобланган икки уйга ўт кетмаган бўларди.

Ўктам Ортиқалиевнинг кимлиги юқорида айтиб ўтилди. У ҳоҳ Бўстонликда, хоҳ Ленинободда, хоҳ Душанбеда бир ерда узоқ ишламаган. Маиший жиҳатдан бузилган, ичкиликка муккасидан кетган, одамийликни йўқотган бу шахс аввало Душанбеда қилган жиноий ишлари учун тегишли жазо олиши керак эди. Жирканч ишлар қилиб қўйиб, Бурчмуллага паноҳ излаб келгач эса ҳеч ким бунинг сабабларини текшириб кўрмай, ишга қабул қилаверилган. Чойхонада у билан улфатчилик қурганлар эса дағдаға сўзларига ҳеч қандай эътибор беришмаган.

Қотил, қора курсида ўтириб, судья, халқ маслаҳатчилари, гувоҳлар саволига жавоб бермай, без бўлиб турарди. Жиноят содир бўлганлигини исбот этувчи далилий ашёлар, одамларнинг ҳақиқий кўргазмалари олдида у тиз чўкишга, гапиришга мажбур бўлди. ҳамма жиноятларини тўла бўйнига олди. Суд ҳукм чиқарди...

С. МАҲКАМОВ.

(Боши газетанинг 18, 20-декабрь сонларида).

РАҲМАТ, ШИФОКОРЛАР

Мен бу шифохонага келганимда ўзимни анча оғир ҳис қилардим. Бу ернинг тартиби, шароити, даволаш усуллари ҳаммадан ҳам ширинсуҳан шифокорларнинг бошқа беморлар қатори менга бўлган эътибори дардимга даво бўлди.

Яхши шифокор дори билангина эмас, ширин тили билан ҳам даволайди, деган нақл бор. Мен бу ерда ана шунга амал қилаётган ўз касбига меҳр қўйган киши руҳининг инженерларини учратдим. Ҳурматли редакция, мен палатамизда бирга даволанган беморлар номидан ва ўз номимдан доцент Соҳиба Қосимова, шифокор врачлардан Валентина Степанова, Ҳакима Гуфранова, Саида Ҳолиқова, ҳамширалардан Рашида Ёқубхўжаева, Катерина Комилова, Мастура Абдуазимоваларга газетангиз орқали миннатдорчилик билдирмоқчиман.

Пойтахтдаги Н. А. Семашко номли шифохонанинг бу меҳрибон шифокорларнга минг раҳмат.

Насиба ҚОДИРОВА,
Орджоникидзе районидаги 33-мактабнинг ўқитувчиси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ҚОПҚОН

(ИНТЕРМЕДИЯ)

(Сельпо магазинининг мудири сотувчи билан бир нималар устида талашмоқда).

МУДИР **(Тутоқиб)** Мен, бундай беодобгарчиликка чидай олмайман. Уларнинг устидан арз қиламан. Уруғ—аймоқларигача йўқ қилиб юбораман. Сенлар совунимга кир ювмабсанлар!

СОТУВЧИ. **(Шошиб).** Шу ишларни тезроқ босди-босди қилиб юбораqолайлик. Эртага ревизор келармиш деган гап бор. Тағин текшир-текширда ўзимизга гап тегиб қолмасин.

МУДИР **(Кулиб)** Э, хомкалла! Мен ҳам ўзимизни ўйлаб шу ишларни қиляпман-да. Қани қоғоз қалам ол! Мен айтиб тураман, сен ёзасан **(Сотувчи қоғоз-қалам олади).**

СОТУВЧИ. Биз тайёр!

МУДИР. Бошладик бўлмаса. **(ўйлаб)** Мана шу охирги бир ой ичида «Сельпо» магазинимиз ичига яширинча кириб олган каламуш ва уларнинг ҳамтовоқлари сичқонбойлар томонидан 2 қоп ун, 1 қоп гуруч, 5 жуфт калиш ҳамда 2 яшик 95 чой талон-тарож қилинган. Шунинг натижасида магазинимиз 1 минг 67 сўм 24 тийин зиён қилган.

СОТУВЧИ. **(Мудирнинг сўзини бўлиб).** Шунча нарсаларни майда жониворларга тўнкасак биров ишонармикин? Ундан кейин ҳозирги ревизорлар қилдан қийиқ ахтарадиган бўлиб қолишган.

МУДИР. **(Тиржайиб)** Ишонмасалар, ишонтирамиз! Бизнинг вазифамиз ўз вақтида акт тузиб, ҳужжатларни тўғрилаб қўйишдан иборат. Биз шу ишларни тўла амалга ошира олган тақдиримиздагина, сен сотувчилик, мен мудирлик вазифасига лаёқатли одамлармиз деб ҳисобласак бўлади ўзимизни.

СОТУВЧИ. **(Кулиб)** Сўзга бой одамсиз-да. Иш билгунча гап бил деганлари шу бўлса керак-да. **(У ёқ бу ёққа қараб)** Ўмарган биз-у, балогардон улар. Яна дўқ пўписа ҳам қилиб қўямиз-а! **(Қотиб-қотиб кулишади).** Қани мудир ака, анави савилдан биттасини очиб юборинг, ахир акт ёзавериб, қўллар толиб кетди-ку, **(Мудир столнинг тортмасидан ароқ олиб икки стаканга қуяди).**

МУДИР. Қани, мана буни ичиб ол! Чарчоғинг ёзилади.

СОТУВЧИ. **(Стаканни қўлига олиб)** Нима учун ичамиз?

МУДИР. Нима учун бўларди, албатта, кемирувчилар учун-да.

СОТУВЧИ. **(Кулиб)** Шу қаторда семирувчилар учун ҳам. **(Кулишади ва уриштириб ичишади).**

МУДИР **(Талтайиб)** Сенинг мана шунақа гапларингга борманда!

СОТУВЧИ. **(Кўзларини сузиб).** Мудир ака, қалам учи билан сичқонларнинг тилзабонсизлиги бизга иш беряпти-да. **(Сўлакларини артиб).** Борди-ю, уларда озгина бўлса ҳам ақл бўлганида борми, бизнинг бу тухматларимиз учун ямламасдан ютишарди.

МУДИР. **(Чўчиб)** Овозингни шамол учирсин. Намунча гапларинг совуқ. Ё дарров тайёр бўлдингми?

СОТУВЧИ. **(Кайфдан қизаринқираган кўзларини уқалаб)** Гапнинг лўндасини айтдим-да. **(Бирдан сергак тортиб)** Менга қаранг, бизни «сельпо» магазинимизда биронтаям тирик жонзод қолмаган.

МУДИР. **(Ҳайратланиб).** Нимага қолмас экан?

СОТУВЧИ. **(Шошиб)** Чунки, бундан бир ярим ойча олдин ҳамма ёққа дори сепиб, уларни қириб ташлаганимиз эсингиздан чиқдими?

МУДИР. **(Ранги оқариб)** Шунақа дегин. Энди нима қиламиз? **(Хаёлга чўмиб)** Э, менга қара, уйингда сичқон йўқми?

СОТУВЧИ. **(Ўйлаб)** Тиригидан йўқ-ку, лекин қопқонга тушганидан бўлса керак.

МУДИР **(Ховлиқиб)** Қопқонга тушмай тугул ўрага тушган бўлсаям ҳозироқ олиб кел. Агар, олиб келмасанг, эртага қопқонга ўзимиз тушишимиз мумкин. **(Сотувчи югуриб чиқиб кетади. Мудир бошини ушлаганича ўтириб қолади).**

Мирҳосил ТЎРАБЕКОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55—ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар, 10.10 — Қўғирчоқ фильм. 10.20 — **Экран ҳандаси.** 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Гимнастика, 11.25 — Мультфильмлар. 12.00 — «Москвичка». 13.15 — «Здоровье». 13.45—Совет музикасининг танланган саҳифалари. 15.00 — Аҳолига кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 15.30 — Музикали программа. 16.00 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 17.00—Хоккей: СССР — ЧССР. 19.15 — СССР Олий Совети депутатлари ҳикоя қиладилар. 19.30 — ТОШКЕНТ. 19.35 — **Маугли** (мультфильм). 19.55 — **«Ахборот».** 20.10 —СССР—Франция: Кенг уфқлар (Москва). 20.40 — ТОШКЕНТ. Шеърият мухлисларига. 20.50 — **«Ахборот».** 21.10 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Давлат жиноятчиси** (бадиий фильм). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 14.00 — **«Трест» операцияси** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 18.00 — Мураббийлар. 18.30 — Кинокўрсатув. 19.30 МОСКВА. 19.40 Концерт. 20.10 — «Прогресс» программаси. (Тошкент). 20.40 — **Катталар ғалати-да.** (бадиий фильм). 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Кулги кечаси. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 15.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 21|XII да Кармен, 22|XII да **Этик кийган мушук** (кундузи). **Анна Каренина** (кечқурун)

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА —21|XII да **Қароқчилар,** 22|XII да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21|XII да **Хонума хоним,** 22|XII да **Нурхон.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/XIIда **Биринчи бўса** (16.00).

КИНО

Есения — «НУКУС», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Майсиникулик киши — «ҚОЗОҒИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бахтли бўлишни истасанг — «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Париждаги ўғирлик — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Маккеннинг олтинлари — «САНЪАТ САРОЙИ» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.